

วารสารสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE FOR LOCAL
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปีที่ 3 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2562

Vol.3 No.3 July - September 2019

ISSN 2586-9493

ISSN 2697-4967(Online)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ปีที่ 3 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2562

Vol.3, No.3 July - September 2019

ISSN: 2586-9493 (2697-4967 Online)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
2. เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความหนังสือ หรือบทความปริทัศน์ วารสาร ฯลฯ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ด้านองค์ความรู้ ความคิด แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจน เทคนิคการวิจัย ใหม่ ๆ ต่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้เชิงวิชาการระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และผู้สนใจ

ระเบียบและข้อกำหนดของวารสาร

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ โดยลักษณะของผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ คือ บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความหนังสือ หรือบทความปริทัศน์หนังสือ เป็นต้น วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีกำหนดการออกเล่มวารสารเป็นรายไตรมาส ปีละ 4 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 ระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม

ฉบับที่ 2 ระหว่างเดือนเมษายน – มิถุนายน

ฉบับที่ 3 ระหว่างเดือนกรกฎาคม – กันยายน

ฉบับที่ 4 ระหว่างเดือนตุลาคม – ธันวาคม

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานกับวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีข้อกำหนด ดังนี้

1. เป็นบทความที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ และจะต้องเขียนบทความตามแบบฟอร์มของวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่กำหนดให้เท่านั้น เช่น มีชื่อและที่อยู่ผู้พิมพ์หรือบรรณาธิการ มีบทความภาษาไทย และภาษาอังกฤษ มีเอกสารอ้างอิงเป็นรูปแบบเดียวกัน เป็นต้น (สามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มได้ในระบบฐานข้อมูลออนไลน์)

2. เป็นบทความที่ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือ วารสาร และอื่นใดมาก่อน
3. บทความจะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ตามที่กองบรรณาธิการคัดสรรตรงตามสาขาวิชาและไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับเจ้าของผลงานหรือผู้สนับสนุน ไม่น้อยกว่า 2 คน ลงความเห็นว่างานมีคุณภาพสมควรลงตีพิมพ์ในวารสารได้
4. กองบรรณาธิการจะแจ้งผลการพิจารณาการลงตีพิมพ์ในวารสารภายหลังจากกองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความในเบื้องต้นแล้ว
5. หากบทความใดได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ เจ้าของผลงานหรือผู้สนับสนุนจะต้องแก้ไขต้นฉบับให้เสร็จและส่งคืนกองบรรณาธิการภายในเวลาที่กำหนด มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์การตีพิมพ์
6. ผู้ส่งบทความจะต้องส่งผ่านระบบออนไลน์เว็บไซต์ของวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (<http://social.rmu.ac.th/web/>) เท่านั้น

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วาริช ราชศรี

ที่ปรึกษาบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท เมฆเมืองทอง

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายนครินทร์ ม่วงอ่อน (ผู้ช่วยและเลขานุการ)

กองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการของวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประกอบด้วย กองบรรณาธิการจากภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 11 คน และกองบรรณาธิการจากภายในมหาวิทยาลัย 3 คน ดังนี้

กองบรรณาธิการภายนอกมหาวิทยาลัย

1. ศาสตราจารย์ ดร.ธเนศวร์ เจริญเมือง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ศิริสรธริทธิ	มหาวิทยาลัยมหิดล
3. รองศาสตราจารย์ ดร.พจน์ ไชยเสนา	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
4. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา เอ็มอัมธรรม	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงศ์ บุญเหลือ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ อัดไพบูลย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษอริ ยีหะมะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิยุทธ์ จำรัสพันธุ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาส ชมผา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
10. ดร.อิทธิชัย นันขันตี	มหาวิทยาลัยนครพนม
11. ดร.สุธิกิติ์ ฝอดสูงเนิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

กองบรรณาธิการภายในมหาวิทยาลัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วริธ ราชศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท เมฆเมืองทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ประเมินบทความ (Peer Review)

ผู้ประเมินบทความ (Peer Review) วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ของเล่มปีที่ 3 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม – กันยายน 2562 ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วริธ ราชศรี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัญชา พุฒินากุล
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิปปิย ทยานุสानी จันทร์ดอน
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาส ชมผา
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงศ์ บุญเหลือ

คณะกรรมการตรวจพิสูจน์อักษร ตรวจรูปแบบ และตรวจการอ้างอิง

1. อาจารย์ศรีณยา อัดถากร
2. อาจารย์นุจรี ใจประนบ

สำนักพิมพ์

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่อยู่ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เลขที่ 80 ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44000 โทร. 043-722118

บทบรรณาธิการ

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE FOR LOCAL RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY) ฉบับนี้เป็นฉบับประจำปี 3 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม – กันยายน 2562 เนื้อหาของบทความฉบับนี้ อยู่ในขอบข่ายตามระเบียบข้อกำหนดของวารสาร 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ โดยบทความที่ผ่านการคัดเลือกจากการพิจารณาของผู้ประเมินบทความ (Peer Review) ให้ได้รับการเผยแพร่ตีพิมพ์ผลงานในฉบับนี้ คือ บทความจากผู้นิพนธ์ภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 3 เรื่อง และบทความจากผู้นิพนธ์ภายในมหาวิทยาลัย จำนวน 2 เรื่อง รวมทั้งหมด จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 2) เรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม 3) เรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม 4) เรื่องความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และ 5) เรื่องการศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดมหาสารคาม

ซึ่งบทความในฉบับนี้ ทุกบทความได้ผ่านการประเมินผลจากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้ประเมินบทความ (Peer Review) กลับกรองพิจารณาอย่างเคร่งครัดแล้ว

สุดท้ายนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ที่ทรงคุณค่าทางวิชาการสำหรับผู้นิพนธ์และผู้อ่าน ตลอดจนขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ประเมินบทความ (Peer Review) กองบรรณาธิการทั้งภายใน-ภายนอกมหาวิทยาลัย อีกทั้งผู้นิพนธ์ทุกท่าน ไว้พบกันใหม่ในวารสารฉบับหน้า ต่อไป

รองศาสตราจารย์ ดร.วราธิ์ ราศรี
บรรณาธิการวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สารบัญ

การพัฒนารูปแบบการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอยะผิง พยุหะพิสัย จังหวัดมหาสารคาม	หน้า 7
The Development of Management Community Welfare Fund towards Strength of Mekdam Sub-District Phayakkhaphum Phisai District Maha Sarakham Province. วริดา พลาศรี ¹ , ทนงค์ดี ปัดสินธุ์ ² Warida Palasri ¹ , Thanongsak Patsin ²	
การพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสนป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม	14
The Development of Elderly Welfare in Local Context of Sanpatong Sub-district Na chuek District Maha Sarakham Province. รามนรี นนทพา, ทนงค์ดี ปัดสินธุ์ Ramnaree Nontapa, Thanongsak Patsin	
ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม	21
Public Satisfaction with Service Quality of Nongmek Subdistrict Administrative Organization Na Chueak District Maha Sarakham Province. วิโรวรรณ พรหมมากุล Wiranwan Prommakul	
ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลในเขตอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด	28
Opinions of Members of Subdistrict Administration Organization Council on the Operation of Subdistrict Administration Organization in Selaphum District Roi Et Province. สมศักดิ์ พรหมเตื่อ Somsak Phomdua	
การศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอกมลาไสย จังหวัดมหาสารคาม	37
Study Waste Management in the Households in Ban Non Saphang Non Phiban Sub-District Kae Dam District Mahasarakham Province. ปริดา ละเวสี Parida Lawesee	
คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์	43

การพัฒนาารูปแบบการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ
อำเภอพิชัย จังหวัดมหาสารคาม

The Development of Management Community Welfare Fund towards Strength of Mekdam Sub-District Phayakkhaphum Phisai District Maha Sarakham Province.

วริดา พลาศรี¹, ทนงค์ ปัดสิน²

Warida Palasri¹, Thanongsak Patsin²

อาจารย์สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม¹

อาจารย์สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม²

E-mail: warida_pa@hotmail.com¹, mathed@hotmail.co.th²

Received: 29 August 2019

Revised: 5 September 2019

Accepted: 10 September 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพิชัย จังหวัดมหาสารคาม และ 2) พัฒนารูปแบบการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพิชัย จังหวัดมหาสารคาม มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนในตำบลเม็กดำ จำนวน 336 คน กำหนดจากตารางเครซี่และมอร์แกน และกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 15 คน สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน 15 คน และผู้นำชุมชน 5 คน รวม 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการได้รับผลประโยชน์ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการประเมินผลตามลำดับ และ 2) รูปแบบการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพิชัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งประกอบด้วย 1) การจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล 2) สภาพปัญหาในการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ ได้แก่ ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านสมรรถนะองค์กร ด้านการมีส่วนร่วม และด้านความผูกพัน

คำสำคัญ: การจัดการ, กองทุนสวัสดิการชุมชน, ความเข้มแข็ง

Abstract

The purpose of research this study was 1) Study the management of the community welfare fund for strengthening Mekdam Sub-District Phayakkhaphum Phisai District Maha Sarakham Province And 2) to develop a model for strengthening community welfare fund for Mekdam Sub-District Phayakkhaphum Phisai District Maha Sarakham Province. The sample consisted of 336 members of the Community Welfare Fund in Mekdam Sub-district determined from the Crazy and Morgan tables. And the target group were 15 community welfare fund committees 15 community welfare fund members and 5 community leaders totaling 35 people. The research instruments were questionnaires, interview forms and statistical observation forms for data analysis, including percentage. Average and standard deviation Then present the results of the descriptive analysis. The results of the research are as follows: 1) Community Welfare Fund Management for Strengthening Mekdam Subdistrict Overall and each aspect is at a low level. In descending order, namely receiving benefits Decision-making Activity And evaluation

respectively, and 2) the form of community welfare fund management To strengthen Mekdam Sub-district Phayakkhaphum Phisai District Maha sarakham province Consisting of 1) managing community welfare funds To strengthen Mekdam Sub-district including decision-making Activity Benefits And the evaluation. 2) The problems in the management of community welfare funds for strengthening the Mekdam Sub-district include policy implementation, organizational competency Participation And attachment.

Keywords: Management, community welfare fund, strength

บทนำ

จากการที่ชุมชนต่าง ๆ ในแต่ละพื้นที่ (เริ่มตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน) ได้มีส่วนร่วมซึ่งเป็นหน่วยสำคัญในการจัดตั้งองค์กรทางการเงินระดับตำบลที่เรียกว่า กองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของทางราชการ จากการศึกษานโยบายข้างต้นปรากฏว่าได้เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 โดยที่ปัจจุบันประชาชนในชุมชนต่าง ๆ มักจะกล่าวถึงกองทุนดังกล่าวว่ามีข้อดีข้อจำกัดในเชิงระบบของการให้บริการหรือในเชิงของผลผลิตจากการให้บริการแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในแง่มุมต่าง ๆ ในเบื้องต้น ได้ตระหนักถึงปัญหาที่สำคัญของการดำเนินงานในกองทุนสวัสดิการชุมชนอยู่หลายประเด็น อันได้แก่ เรื่องของความคุ้มค่าหรือความสมเหตุสมผล (การตระหนักและการยอมรับ) ในประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากกองทุน ความเท่าเทียมหรือความชอบธรรมในการให้บริการและการได้รับการบริการจากกองทุน และประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่งคือเรื่องของการจัดการระบบกองทุนในอันที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งหรือความยั่งยืนของกองทุน ซึ่งการจัดสวัสดิการสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยในการสร้างโอกาส โดยการสร้างโอกาสให้กับคนจน คนด้อยโอกาส ซึ่งเป็นเงื่อนไขเบื้องต้น ในการลดปัญหาทางสังคม เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานทางสังคมให้คนจนบางกลุ่ม ชดเชยความล้มเหลวของระบบตลาดและสร้างความสันติสุขให้แก่ผู้ยากไร้ (ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ, 2546: 71-74)

“การจัดสวัสดิการในสังคมไทย” โดยภาพรวมจะมีเป้าหมาย 3 ระดับคือ การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนโดยวิธีบำบัดรักษาโดยใช้รูปแบบการสงเคราะห์การป้องกันปัญหาซึ่งเน้นการพัฒนาความรู้และการฝึกอบรม และการพัฒนาศักยภาพความคิดและจิตใจ โดยการพัฒนาให้มีอารยธรรม ซึ่งมุ่งเน้นให้คนมีสวัสดิการชุมชนพื้นฐาน (ขั้นต่ำ) คือการจัดสวัสดิการสังคมที่ครอบคลุมการสงเคราะห์สังคม การจัดทำนโยบายสวัสดิการสังคม รวมทั้งการมองสวัสดิการสังคมเชิงนโยบายทางสังคมอย่างเป็นองค์รวมโดยใช้คนเป็นศูนย์กลาง จึงสามารถป้องกันปัญหาและพัฒนาได้ (บัว พันธุ์ พรหมพักพิง และคณะสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 6 จังหวัดขอนแก่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อ้างถึงในภิญญา เวชชัย, 2546 และชัยพร พิบูลศิริ และคณะ, 2549: 1) ซึ่ง “การจัดสวัสดิการ” (Welfare) ตามแนวคิดของนักวิชาการโดยทั่วไปมองว่า เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับรัฐอย่างแยกไม่ออก โดยเฉพาะแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องรัฐสวัสดิการ (Welfare State) ที่มองว่าสวัสดิการ เป็นสินค้าหรือบริการที่รัฐจะต้องจัดหา หรือจัดให้มีสำหรับประชากร โดยเฉพาะกลุ่มผู้ที่อ่อนแอ อันเกิดจากการแข่งขันกันในระบบตลาด ซึ่งหลังจากที่ประเทศไทยเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ภาคเศรษฐกิจนอกระบบ (Informal Sector) ได้เข้ามามีบทบาทและมีความสำคัญในฐานะที่เป็นแหล่งการจ้างงานของคนไทย กลุ่มคนที่ทำงานในภาคเศรษฐกิจที่ไม่เป็นทางการหรือเศรษฐกิจนอกระบบ มีถึง 73% ของผู้ที่มีงานทำทั้งประเทศหรือมีอยู่ประมาณ 23 ล้านคน โดยเป็นเกษตรกรที่ทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ทำประมง มากที่สุดถึง 13.5 ล้านคน รองลงไปได้แก่ ผู้ที่ทำงานอยู่ในสหกรณ์ เครดิตยูเนียน และกลุ่มเครดิตยูเนียน จำนวน 8.4 ล้านคน และผู้รับงานไปทำที่บ้าน อาทิ การตัดเย็บเสื้อผ้า เจียรไนพลอย ทำรองเท้า มีอยู่ประมาณ 5 แสนคน ซึ่งเท่ากับจำนวนผู้ที่ทำงานอิสระอื่น ๆ เช่น แม่บ้าน ช่าง แพทย์ (บุญยงค์ เวชมนิศรี, 2547)

ตำบลเม็กดำ มีพื้นที่โดยทั่วไปส่วนใหญ่สภาพเป็นที่ลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูก โดยเฉพาะการปลูกข้าว เป็นที่ป่าสาธารณะประมาณ 2,000 ไร่ ซึ่งมีลักษณะเป็นป่าเสื่อมโทรม มีลำห้วยหนึ่งสาย คือ ห้วยลำพังซู่ ซึ่งเหมาะแก่การเพาะปลูกและเป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำลำธารของแม่น้ำมูล ประชากรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ผลผลิตที่สำคัญได้แก่ ข้าวหอมมะลิ ซึ่งสามารถสร้างรายได้หลักของตำบล รองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์การจักสาน การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และผ้าไหมมัดหมี่หอมมี นอกนั้นประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมได้แก่ รับจ้าง ค่าขาย และรับราชการ ด้านการค้าและบริการส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดเล็กประเภทขายของเบ็ดเตล็ด และขายของชำ ซึ่งให้บริการภายในชุมชน ผลิตภัณฑ์ของตำบลประกอบไปด้วย ข้าวหอมมะลิ ซึ่งเป็นหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ของตำบลเม็กดำ

ผลิตภัณฑ์ทางด้านจักรยานของกลุ่มจักรยานซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำรายได้ให้กับประชากรของตำบล การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม บางส่วน โดยเฉพาะผ้าไหมมัดหมี่หอมมือ และมีฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ที่มีความสนใจด้านการเกษตร ผู้ที่ต้องการเข้ามา ศึกษาเรียนรู้ทั้งในและนอกพื้นที่ และยังเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับคนรุ่นใหม่ หรือเกษตรกรที่มีพื้นที่จำกัดแต่ต้องการสร้างการ เปลี่ยนแปลง สร้างรายได้ให้กับครอบครัว ในการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม เน้นการเข้าถึงประชาชนผ่านการประชุมสัญจรของ ผู้นำชุมชน โดยมีการหมุนเวียนไปทุกหมู่บ้านเป็นประจำทุกเดือน เพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนแนวทางการทำงานและการแก้ไขปัญหา และมีการออกจัดทำแผนพัฒนาตำบล เพื่อรับฟังความคิดเห็น ความต้องการและปัญหาของประชาชนอย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเม็กดำ ด้วยการเข้าร่วมเป็นกรรมการในการ ตรวจสอบการดำเนินงาน จึงทำให้รูปธรรมของการดำเนินงานมีองค์ประกอบจากการทำงานร่วมกันของ 4 ภาคส่วน แม้เป็น ตำบลที่มีขนาดใหญ่ แต่สามารถทำงานและสร้างการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง มีการจัดสวัสดิการชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมใน การจัดตั้งและดูแลกองทุนในหมู่บ้านของตนเอง ซึ่งในปัจจุบันมีกองทุนสวัสดิการชุมชนทั้งหมด 23 กองทุน โดยองค์การบริหาร ส่วนตำบลเม็กดำมีหน้าที่ดูแลและเป็นตัวกลางในการประสานงานกับภาครัฐ ซึ่งผู้วิจัยและคณะได้ลงพื้นที่สำรวจบริบทพื้นที่ วิจัยและความต้องการของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเม็กดำเบื้องต้น พบว่า สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล เม็กดำมีความต้องการที่พัฒนารูปแบบการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเม็กดำ มีการจัดการโครงสร้างการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 2,088 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 336 คน โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie และ Morgan)
 - 1.3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 15 คน สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน 15 คน และผู้นำชุมชน 5 คน รวมทั้งสิ้น 35 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire)
 - 2.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview form)
 - 2.3 แบบสังเกต (Observation form)
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.1 การเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ได้แก่ สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 336 คน
 - 3.2 การเก็บรวบรวมจากกลุ่มเป้าหมายโดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview form) และแบบสังเกต (Observation form) ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 15 คน สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน 15 คน และผู้นำชุมชน 5 คน รวมทั้งสิ้น 35 คน
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ การวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ สถิติการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เพื่อบ่งชี้และยืนยันผลการประเมินให้เที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น โดยการตรวจแบบสอบถามและการให้คะแนนรายละเอียด

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า

1.1 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการตัดสินใจ มีการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสนับสนุนและส่งเสริมในการวางแผนแก้ไขปัญหาและตัดสินใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน การจัดสรรผลกำไรของกองทุนหมู่บ้าน และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาเมื่อมีปัญหาที่เกิดขึ้นกับกองทุนหมู่บ้านและมีการจัดการอยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ ได้แก่ การตัดสินใจอย่างเป็นอิสระในการดำเนินงานบนพื้นฐานของเหตุผลโดยไม่ถูกชี้นำทางความคิดจากผู้อื่น และการจัดลำดับความสำคัญเพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน

1.2 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการดำเนินกิจกรรม มีการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ได้แก่ การติดตามประสานงานประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อกองทุนหมู่บ้านและสนองต่อความต้องการของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และมีการจัดการอยู่ในระดับน้อย 3 ข้อ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จ่ายค่าตอบแทนหรือมอบของรางวัลให้แก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน การพัฒนาด้านการส่งเสริมอาชีพและการศึกษาให้ความรู้สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และการใช้เงินตามวัตถุประสงค์ที่ท่านขอู้ เช่น ใช้ประกอบอาชีพ ค่าเล่าเรียนบุตร ฯลฯ

1.3 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการรับผลประโยชน์ ส่วนใหญ่มีการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การเข้ามาให้ความช่วยเหลือกับท่านในยามที่ท่านประสบปัญหา การนำเงินกองทุนไปใช้เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วนของครอบครัว และการนำความรู้จากการเข้าร่วมกองทุนมาเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหา

1.4 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการประเมินผล ส่วนใหญ่มีการจัดการอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การประเมินผลการกำหนดการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน การประเมินผลการกำหนดแผนการจัดหาเงินกองทุนหมู่บ้าน และการติดตามตรวจสอบโครงการที่เสนอขอู้เงินของสมาชิกก่อนการอนุมัติเงินกู้

1.5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยเรียงความถี่จากมากไปน้อย ได้แก่ ควรมีคำปรึกษาพยาบาลในยามเจ็บป่วยกรณีที่ไม่ได้นอนโรงพยาบาล ควรเพิ่มวงเงินกู้และเพิ่มระยะเวลาชำระคืนให้มากขึ้น ควรมีการอบรมและให้ความรู้แก่สมาชิกในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเพื่อให้สมาชิกกองทุนมีความเข้าใจเพิ่มขึ้น ควรมีคลินิกกองทุนเพื่อเป็นที่สำหรับให้คำปรึกษาปัญหาแก่สมาชิก และควรมีการให้เงินสำหรับผู้ออมเงินสม่ำเสมอเพื่อกำลังใจในการออม

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า

2.1 การจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ

1) ด้านการตัดสินใจ คือ การสนับสนุนและส่งเสริมในการวางแผนแก้ไขปัญหาและตัดสินใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน การจัดสรรผลกำไรของกองทุนหมู่บ้าน และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาเมื่อมีปัญหที่เกิดขึ้นกับกองทุนหมู่บ้าน การตัดสินใจอย่างเป็นอิสระในการดำเนินงานบนพื้นฐานของเหตุผลโดยไม่ถูกชี้นำทางความคิดจากผู้อื่น และการจัดลำดับความสำคัญเพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน

2) ด้านการดำเนินกิจกรรม คือ การติดตามประสานงานประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อกองทุนหมู่บ้านและสนองต่อความต้องการของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จ่ายค่าตอบแทนหรือมอบของรางวัลให้แก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน การพัฒนาด้านการส่งเสริมอาชีพและการศึกษาให้ความรู้สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และการใช้เงินตามวัตถุประสงค์ที่ท่านขอกู้ เช่น ใช้ประกอบอาชีพ ค่าเล่าเรียนบุตร ฯลฯ

3) ด้านการรับผลประโยชน์ คือ การเข้ามาให้ความช่วยเหลือกับท่านในยามที่ท่านประสบปัญหาการนำเงินกองทุนไปใช้เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วนของครอบครัว การนำความรู้จากการเข้าร่วมกองทุนมาเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหา กองทุนหมู่บ้านได้ให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และการนำเงินจากเงินกู้ยืมมาใช้ในการลงทุนพัฒนาอาชีพเพื่อสร้างรายได้

4) ด้านการประเมินผล คือ การประเมินผลการกำหนดการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน การประเมินผลการกำหนดแผนการจัดหาเงินกองทุนหมู่บ้าน การติดตามตรวจสอบโครงการที่เสนอขอกู้เงินของสมาชิกก่อนการอนุมัติเงินกู้ การติดตามประเมินผลความก้าวหน้าของการดำเนินกิจกรรมภายในกองทุนหมู่บ้าน และการตรวจสอบหลักฐานทางการเงินต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้าน

2.2 สภาพปัญหาในการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ

2.1) ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน และศึกษาการดำเนินงานจากกองทุนหมู่บ้านที่ดำเนินงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์กองทุน การมอบหมายงานใด ๆ ของกองทุนควรให้มีคณะกรรมการในการกำกับดูแล ภายใต้ข้อบังคับของกองทุน และสมาชิกกองทุนตั้ง คณะกรรมการตรวจสอบการชำระหนี้ของคณะกรรมการ และมีการประชุมชี้แจงให้เกิดความโปร่งใส

2.2) ด้านสมรรถนะองค์กร คือ ดิดประกาศผลการพิจารณาเงินกู้ จากมติที่ประชุมของคณะกรรมการกองทุน เพื่อให้สมาชิกได้ทราบรายละเอียดและสามารถทักท้วงได้ ประชุมคณะกรรมการและสมาชิก ในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อให้การดำเนินงานกองทุนสะดวกขึ้นการสับเปลี่ยนหน้าที่ของคณะกรรมการ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพการจัดสรรเงินกำไร ควรให้ข้อมูลที่เปิดเผย ตรวจสอบได้ เพื่อประโยชน์ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและการประชุมพิจารณาปัญหาการดำเนินงานกองทุน ควรเชิญสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการกองทุนด้วยทุกครั้ง

2.3) ด้านการมีส่วนร่วม คือ สมาชิกกองทุนเข้าใจในระเบียบ ข้อบังคับและรายละเอียดของกองทุน มีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุน มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประชุมร่วมกัน การมีส่วนร่วมของ

2.4) ด้านความผูกพัน คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุนเพื่อบรรลุผลสำเร็จของกองทุน ควรจัดให้มีการประชุมสมาชิกกองทุนเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน แต่ละวาระ เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้เข้ามาเป็นคณะกรรมการร่วมกัน จัดให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่กับกองทุนหมู่บ้านที่มีการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ดีและควรมีการประเมินความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ต่อการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สรุปผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการได้รับผลประโยชน์ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการประเมินผลตามลำดับ

ระยะที่ 2 รูปแบบการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ ประกอบด้วย ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล 2) สภาพปัญหาในการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ ประกอบด้วย ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านสมรรถนะองค์กร ด้านการมีส่วนร่วม และด้านความผูกพัน

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการได้รับผลประโยชน์ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกลักษณ์ สุวรรณชัย (2546: 58-60) ที่ได้วิจัยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการกลุ่มออมทรัพย์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มมีการจัดการบริหาร 2 ด้าน คือ ด้านการเงินและด้านสวัสดิการอื่น ๆ การบริหารด้านการเงินมีการบริหารตามขั้นตอนการที่ได้เงินมา ทั้งจากภายในกลุ่มและเงินสนับสนุนจากภายนอก ส่วนด้านสวัสดิการจะบริหารเกี่ยวกับการให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อการลงทุนหรือการปรับสภาพชีวิตทั่วไป และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรรธรณ สุทธิพิทักษ์ (2549: 65-69) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของกลุ่มสัจจะในจังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์จะต้องเน้นที่ประธานกลุ่มหรือกรรมการกลุ่มที่จะต้องยึดหลักการทำงานเป็นทีม มีความเสียสละ มีความสามารถในการบริหารองค์กรประกอบด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส ในการรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

2. รูปแบบการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า 2.1 การจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ ประกอบด้วย ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล 2.2 สภาพปัญหาในการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ ประกอบด้วย ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านสมรรถนะองค์กร ด้านการมีส่วนร่วม และด้านความผูกพัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวราภา คุณาพร (2547) ได้ศึกษาความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ คือ ระยะเวลาในการกู้เงินสั้นเกินไป จำนวนเงินกู้ 31 ครั้งไม่เพียงพอ และในบางกองทุนมีอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูงและขั้นตอนการขอกู้มีความซับซ้อน ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายกองทุนหมู่บ้านควรให้ความสนใจเป็นพิเศษกับปัจจัย ทั้ง 4 ที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ โดยอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมนั้นควรอยู่ที่ระดับร้อยละ 6 ต่อปี นอกจากนี้ควรมีการปรับปรุงทางด้านกฎระเบียบของกองทุนใน 2 ประเด็น คือ 1) เพิ่มระยะเวลาของการกู้ยืมเงินให้มากกว่า 1 ปี และ 2) ขยายวงเงินกู้เพิ่มขึ้น สุดท้ายทางภาครัฐบาลควรมีการจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปให้ความรู้ในการพัฒนาอาชีพสมาชิก ๆ เพื่อให้สมาชิกสามารถสร้างโอกาสสร้างรายได้ให้ตนเองจากเงินทุนที่ได้จากกองทุนหมู่บ้านได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับสุวณีย์ บุญจิตสิทธิ์ศักดิ์ (อ้างถึงในสุทนต์ ยวงทอง, 2551: 32-33) ได้ศึกษาเรื่องการจัดงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง: ศึกษากรณีชุมชนวัดมโนรม หมู่ที่ 9 ตำบลทุ่งสุขลา อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า สมาชิกของกองทุนขาดความรู้ในการบริหารจัดการกองทุนสมาชิกกองทุนไม่สามารถส่งเงินกองทุน ได้ทันตักกำหนดเวลา จำนวนเงินกองทุนไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการกำกับ ติดตาม ส่งเสริมการใช้เงินของกองทุนระเบียบขั้นตอนการขอกู้ยืมมีความยุ่งยาก ซับซ้อน คณะกรรมการยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนในการบริหารจัดการกองทุน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการจัดหางบประมาณในการดำเนินกิจกรรมจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนให้เพียงพอ เพราะอาจจะส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของคณะกรรมการกองทุนกองทุนสวัสดิการชุมชน

1.2 ควรมีการจัดผลประโยชน์เพิ่มขึ้น โดยมีการเพิ่มวงเงินกู้และเพิ่มระยะเวลาการชำระคืนให้มากกว่าเดิม เนื่องจากอาจมีปัญหาเดือดร้อนหรือจำเป็นเร่งด่วน

1.3 ควรที่จะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของกองทุนสวัสดิการชุมชนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนในชุมชนช่วยกันรักษากองทุนกองทุนสวัสดิการชุมชน และเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน สืบทอดต่อไปยังรุ่นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องของบทบาทภาคประชาชน ภาครัฐและองค์กร/หน่วยงานอื่น ๆ ในการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน เพื่อนำไปสู่การปรับรูปแบบการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนให้มีความสมบูรณ์ และเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอในการเพิ่มศักยภาพการทำงานด้านการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบรูปแบบของการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนในพื้นที่ต่าง ๆ ในประเทศ เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน หรือนำไปสู่ข้อเสนอในการพัฒนารูปแบบการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมเพื่อให้รูปแบบการจัดการกองทุนหมู่บ้าน สามารถนำไปใช้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากบุคลากรหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสาธารณสุข (สสส.) โครงการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อชุมชนเข้มแข็งและท้องถิ่นน่าอยู่อย่างยั่งยืนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงงบประมาณ 2560-2561 ที่สนับสนุนทุนในการทำวิจัยและสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ให้ความช่วยเหลือติดต่อประสานงานกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสาธารณสุข (สสส.) จนประสบความสำเร็จครั้งนี้ ขอขอบใจนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามทุกคน ที่ช่วยในการข้อมูลในครั้งนี้จนกระทั่งงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ประโยชน์และคุณค่าจากงานวิจัยนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา-มารดา ครู-อาจารย์ ที่มีส่วนให้ชีวิตและปัญญาแก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. (2542). ธุรกิจชุมชน เส้นทางที่เป็นไปได้. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญยงค์ เวชมนิศรี. (2547). รายงานการสรุปผลการประชุมประจำปี 2547 ของ สศช. เรื่อง เศรษฐกิจจนกระทบกับการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรกฎาคม 2547.
- วรภา คุณาพร. (2547). ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่. ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวนีย์ บุญจิตสิทธิ์ศักดิ์. (2549). การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : ศึกษากรณีชุมชนวัดมโนรม หมู่ที่ 9 ตำบลทุ่งสุขลา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ รป.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อภิญญา เวชชัย และคณะ. (2548). ทิศทางและรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรรธรณ สุทธิพิทักษ์. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ในจังหวัดสงขลา และจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เอกลักษณ์ สุวรรณชัย. (2546). ศึกษาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการกิจการกลุ่มออมทรัพย์: กรณีศึกษากลุ่มออมทรัพย์ดีเด่นในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

การพัฒนาารูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง
อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
**The Development of Elderly Welfare in Local Context of Sanpatong Sub-district
Na chuek District Maha Sarakham Province.**

รามนรี นนทพา¹, ทนงศักดิ์ ปัดสินธุ์²
Ramnaree Nontapa¹, Thanongsak Patsin²
อาจารย์สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม¹
อาจารย์สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม²
Ramnaree_cute.pig@hotmail.com¹, mathed@hotmail.co.th²

Received: 6 September 2019
Revised: 13 September 2019
Accepted: 18 September 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม 2) ศึกษาความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม และ 3) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปในตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 236 คน จาก 12 หมู่บ้าน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประธานชมรมผู้สูงอายุหรือกรรมการผู้สูงอายุในตำบลสันป่าตอง จำนวน 12 หมู่บ้าน แห่งละ 1 คน รวมจำนวน 12 คน และเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล แห่งละ 1 คน รวมจำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง เมื่อแยกเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านรายได้และด้านนันทนาการ และอยู่ในระดับน้อย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน และด้านสุขภาพและรักษาพยาบาล ตามลำดับ 2) ความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง เมื่อแยกเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านที่อยู่อาศัยตาม และ 3) การพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

Abstract

The purpose of research this study was 1) Study the current conditions regarding the welfare provision of the elderly under the local context of SanPaTong Sub-district Na Chueak District Maha Sarakham Province 2) Study the needs of the elderly welfare management under the local context of San PaTong Sub-district Na Chueak District Maha Sarakham Province and 3) To develop the model Arranging welfare for the elderly under the local context of SanPaTong Sub-district Na Chueak District Maha Sarakham Province. The sample consisted of 236 elderly people aged 60 years and over in SanPaTong Sub-district Na Chueak District Maha Sarakham Province consisting of 236 people from 12 villages which

were obtained from Stratified Random Sampling and the target group were club president. Elderly or elderly committee in SanPaTong Sub-district, 12 villages, 1 person, a total of 12 people and officials in the Subdistrict Administration Organization The first part of a total of 12 people, 24 people in total were used in the research were questionnaires, interviews and observation with the statistical methods used to analyze data were percentage, mean, standard deviation. And content analysis. The results of the research are as follows: 1.1) Current conditions regarding the welfare provision of the elderly under the local context of SanPaTong Sub-district When separated in each side at the moderate level, 2 aspects which are income and recreation And at a low level in 4 areas, namely social security, family, caregivers and protection. Residential side Creating services and support networks And health and medical care, respectively. 1.2) Needs for welfare provision of the elderly under the local context of SanPaTong Sub-district When separated in each aspect at the high level, in 5 aspects which are health, education, recreation Safety in life and property In poverty and underprivileged problem solving And at a moderate level, 1 in terms of housing, according to And 2) the development of an elderly welfare model under the local context of SanPaTong Sub-district Na Chueak District Maha Sarakham Province contain with Health, education, recreation Residential side Safety in life and property And the solution to the problems of the poor and underprivileged.

Keywords: Model Development, Welfare for the elderly

บทนำ

การพัฒนาด้านสาธารณสุขในประเทศไทยมีผลให้อัตราการเกิดและการตายของประชากรในประเทศลดลง ซึ่งส่งผลให้จำนวนและสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องจากอดีต และในอนาคตจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่เพียงแต่จำนวนและสัดส่วนสูงขึ้นเท่านั้น อายุเฉลี่ยยังยาวนานขึ้น การดูแลผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วยการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุจึงมีความสำคัญ และการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุในประเทศไทยเริ่มมีตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. 2525 แต่หากพิจารณาจากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในปัจจุบัน ผู้สูงอายุของประเทศไทยยังประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านรายได้ การถูกทอดทิ้งไม่มีผู้ดูแล จากการสำรวจของสถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า 1 ใน 4 ของจำนวนผู้สูงอายุไม่มีผู้ดูแลเมื่อเจ็บป่วย (ชินฤทัย กาญจนะจิตรา และคณะ, 2548) อันที่จริงผู้สูงอายุจัดว่าเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าและมีความสำคัญไม่ด้อยไปกว่าทรัพยากรกลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากผู้สูงอายุเป็นผู้มีประสบการณ์ในชีวิตมากกว่ากลุ่มอื่น เป็นผู้ที่ทำประโยชน์ให้กับสังคมมากมาย ประการสำคัญคือ เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้การอบรมกับลูกหลานถ่ายทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรมประเพณี และประสบการณ์ให้กับอนุชนรุ่นหลังตลอดมาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันผู้สูงอายุรู้จักวิธีการดูแลรักษาสุขภาพของตนเองมากขึ้นและระบบทางการแพทย์ที่มีเครื่องมือในการรักษาที่ทันสมัย สามารถลดอัตราการตายของประชากรลงส่งผลให้มีจำนวนผู้สูงอายุมากขึ้น มีอายุเฉลี่ยยืนยาวขึ้น ดังจะเห็นได้จากข้อมูลประชากรของการคาดประมาณประชากรประเทศไทย 2543-2568 ที่คาดว่าจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 9.2 ในปี พ.ศ. 2543 ร้อยละ 9.7 ในปี พ.ศ. 2546 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.4 ในปี พ.ศ. 2548 และคาดว่าจะมีผู้สูงอายุถึงร้อยละ 11.3 ในปี พ.ศ. 2552 และคาดว่าจะมีผู้สูงอายุถึงร้อยละ 15.3 ในปี พ.ศ. 2563 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549)

การจัดบริการและการดูแลผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกฝ่ายต้องให้ความร่วมมือระหว่างกันในชุมชนและผู้สูงอายุ ส่วนชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นฝ่ายสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและการจัดบริการดำเนินงานต่าง ๆ ที่มุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิต ซึ่งบทบาทของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีความสำคัญมากเนื่องจากมีปัจจัยความพร้อมด้านทรัพยากรและทุนทางสังคมมากมาย ดังนั้นบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุจึงถือว่าเป็นสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญและร่วมกันหาแนวทางพัฒนาและเสริมสร้างการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ เพราะผู้สูงอายุเป็นผู้ที่สามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่ลูกหลานและเยาวชนรุ่นหลังได้ อีกทั้งยังเป็น

ผู้ทำประโยชน์ให้แก่สังคม หากมีสุขภาพแข็งแรงและสุขภาพจิตที่ดี ก็จะเป็นมิ่งขวัญของครอบครัวและเป็นผู้ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมให้แก่อนุชนรุ่นหลังได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้สูงอายุซึ่งเป็น “ผู้ให้” มากกว่าครึ่งชีวิต จึงควรได้รับผลตอบแทนในฐานะ “ผู้รับ” จากสังคม โดยเฉพาะความชอบธรรมในสิทธิมนุษยชนที่มีทั้งในด้านสุขภาพอนามัย การศึกษา ความมั่นคงทางรายได้ สังคมวัฒนธรรม และสวัสดิการ แต่จากสภาพความเป็นจริงในสังคมไม่ว่าในสังคมไทยหรือสังคมต่างชาติดังกล่าวจะพบว่าสังคมไม่ได้ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ และมีการทอดทิ้งผู้สูงอายุกันมาก (กรมอนามัย, 2548) ดังนั้นปัญหาผู้สูงอายุที่ควรได้รับการพิจารณาคือ 1) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่พ้นจากวัยทำงานสู่วัยเกษียณอายุ เนื่องจากสมรรถภาพทางร่างกายเสื่อมถอยลง ทำให้ผู้สูงอายุขาดรายได้ ส่งผลต่อฐานะทางการเงินของผู้สูงอายุ 2) ปัญหาด้านสุขภาพ เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ระบบการทำงานของร่างกายจะเสื่อมประสิทธิภาพลงตามวัยที่เพิ่มขึ้น โดยสามารถแบ่งปัญหาด้านสุขภาพของผู้สูงอายุได้ 2 ด้าน คือ สุขภาพกายและสุขภาพจิต 3) ปัญหาด้านสังคม โดยส่วนใหญ่เป็นปัญหาความต้องการทางสังคมของผู้สูงอายุ ได้แก่ ความต้องการมีความรู้สึกรู้ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือสังคม ต้องการการยอมรับและความเชื่อถือจากบุคคลในสังคม ต้องการมีสัมพันธ์ภาพกับคนอื่น ๆ และ 4) ปัญหาด้านครอบครัว คือ การรักษาวัฒนธรรมในการที่บุตรหลานดูแลปู่ ย่า ตา ยาย ผู้สูงวัย ความเคารพผู้อาวุโส ตลอดจนการจัดระบบดูแลในครอบครัว และครอบครัวสัมพันธ์ ปัญหาด้านเคหะและชุมชนเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และบทบาทของสังคมในการแก้ปัญหาเรื่องผู้สูงอายุในกลุ่มคนประเภทต่าง ๆ

องค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง ในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาตรา 67 (6) กำหนดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (10) ระบุว่าให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการสงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตองจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ ดังนั้นผู้ศึกษาวิจัยจึงมีความสนใจในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง ได้เกิดตระหนักว่าผู้สูงอายุที่มีอยู่ในตำบลสันป่าตอง เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและสำคัญยิ่งต่อสังคมและครอบครัว ควรได้รับการเหลียวแล ยกย่อง และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นเหมาะสมสอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปต้องการศึกษาสภาพการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ศึกษาความคาดหวังของชุมชนและแนวทางการพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุและเพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจการพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนนโยบายและแนวทางการพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ 2) ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ 3) ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อนำไปวางแผนปรับปรุงการพัฒนาสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ วางมาตรการรองรับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านความรู้ การจัดการทรัพยากรและบริการทางสังคม รวมทั้งการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต

ดังนั้น ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรผู้สูงอายุในพื้นที่ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
2. ศึกษาความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ในตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 571 คน จาก 12 หมู่บ้าน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ในตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 236 คน จาก 12 หมู่บ้าน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

1.3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประธานชมรมผู้สูงอายุหรือกรรมการผู้สูงอายุในตำบลสันป่าตอง จำนวน 12 หมู่บ้าน แต่ละ 1 คน รวมจำนวน 12 คน และเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ละ 1 คน รวม จำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น 24 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire)

2.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview form)

2.3 แบบสังเกต (Observation form)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ในตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 236 คน จาก 12 หมู่บ้าน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

3.2 การเก็บรวบรวมจากกลุ่มเป้าหมายโดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview form) และแบบสังเกต (Observation form) ได้แก่ ประธานชมรมผู้สูงอายุหรือกรรมการผู้สูงอายุในตำบลสันป่าตอง จำนวน 12 หมู่บ้าน แต่ละ 1 คน รวมจำนวน 12 คน และเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ละ 1 คน รวม จำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น 24 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ การวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ สถิติการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เพื่อบ่งชี้และยืนยันผลการประเมินให้เที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น โดยการตรวจแบบสอบถามและการให้คะแนนรายละเอียด

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุเห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านรายได้และด้านนันทนาการ และอยู่ในระดับน้อยอีก 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน และด้านสุขภาพและรักษาพยาบาลตามลำดับ

ระยะที่ 2 ความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุในตำบลสันป่าตอง มีความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาสอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการอีก 1 ด้าน คือ ด้านที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ระยะที่ 3 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า

3.1 ด้านสุขภาพอนามัย การจัดสวัสดิการด้านการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย การจัดตั้งสถานบริการสาธารณสุข คลินิกผู้สูงอายุ หอผู้ป่วยผู้สูงอายุ และสถานบริการสุขภาพเรื้อรังในชุมชน เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยและไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

3.1 ด้านการศึกษา การเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้แสดงความสามารถในการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่เยาวชนในชุมชนและนอกชุมชน การเผยแพร่ประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การรณรงค์ให้สังคมมีจิตสำนึกและตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุให้มากยิ่งขึ้น

3.3 ด้านนันทนาการ การออกกฎหมายให้มีการลดราคาค่าโดยสารยานพาหนะแก่ผู้สูงอายุ และการจัดให้มีการจัดสวนสาธารณะ สนามกีฬาสำหรับออกกำลังกายและพักผ่อนที่เหมาะสมปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุ

3.4 ด้านที่อยู่อาศัย การจัดโครงการแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัยให้กับผู้สูงอายุจัดสร้างบ้านพักคนชราชั่วคราวสำหรับผู้สูงอายุที่ลูกหลานไม่อยู่ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

3.5 ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่สาธารณะแก่ผู้สูงอายุ เช่น ถนน ทางเดิน อาคาร ห้องสุขา มีการจัดการด้านรักษาความสงบและความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในอาคาร/สถานที่สาธารณะให้สูงขึ้น

3.6 ด้านการแก้ไขปัญหาค้นหาคนยากจนและด้อยโอกาส การเข้าไปตรวจสอบกองทุนในชุมชนเพื่อให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุ สงเคราะห์เบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนแก่ผู้สูงอายุที่ขาดผู้ดูแลและไม่สามารถประกอบอาชีพได้ และเพิ่มเบี้ยยังชีพรายเดือนแก่ผู้สูงอายุให้มากขึ้นและให้ครอบคลุมจำนวนผู้สูงอายุที่ควรได้รับการสงเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม สรุปผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านรายได้และด้านนันทนาการ และอยู่ในระดับน้อยอีก 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน และด้านสุขภาพและรักษาพยาบาลตามลำดับ

ระยะที่ 2 ความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการแก้ไขปัญหาค้นหาคนยากจนและด้อยโอกาสอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการอีก 1 ด้าน คือ ด้านที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ระยะที่ 3 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านการแก้ไขปัญหาค้นหาคนยากจนและด้อยโอกาส

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็งตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม อภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านรายได้และด้านนันทนาการ และอยู่ในระดับน้อยอีก 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน และด้านสุขภาพและรักษาพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ เกษะน้ำใส (2552: 67) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการบริหารสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ พบว่า การเตรียมความพร้อมสำหรับประชากรเพื่อวัยสูงอายุ ต้องมีการส่งเสริมการสร้างความรู้ การออมในวัยทำงาน และให้ความรู้ในการดูแลตนเองอย่างถูกต้องและต่อเนื่องดังนั้นผู้สูงอายุจึงควรได้รับความช่วยเหลือดูแล และมีสวัสดิการที่เพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการอย่างต่อเนื่อง

2. ความต้องการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาสอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการอีก 1 ด้าน คือ ด้านที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับรวมมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2552 และการศึกษาของสุรศักดิ์ เกษะน้ำใส (2552: 67 - 70) ที่ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ ในด้านการจัดให้บริการของศูนย์สังเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน พบว่า บริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่จัดขึ้นในชุมชนที่ดีทั้งด้านคุณภาพและปริมาณนั้น คือ บริการด้านสาธารณสุข ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ดูแลตนเองอย่างถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ 2) การคุ้มครองด้านรายได้ที่สำคัญ โดยจัดสวัสดิการด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุที่ยากจนและไม่มีแหล่งพึ่งพิงที่เพียงพอ ปรับปรุงเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนออมทรัพย์ในชุมชนที่มีวัตถุประสงค์ครอบคลุมผู้สูงอายุ

3. พัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรอนันต์ กิตติมั่นคง (2547: 102-103) ได้ศึกษาการศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลศรีวิไล มีความต้องการให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่สาธารณะ มีการจัดการในด้านรักษาความสงบและความปลอดภัยในอาคาร/สถานที่สาธารณะต้องการให้เทศบาลจัดกิจกรรมรวมกลุ่มเพื่อให้ความรู้ในการหลีกเลี่ยงภัยด้านต่าง ๆ ที่เคยและอาจเกิดขึ้น เช่น อาชญากรรม อุบัติเหตุ ภัยธรรมชาติ ให้หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย และถูกทอดทิ้ง และต้องการให้มีการจัดตั้งอาสาสมัครเข้าเวรดูแลรักษาความปลอดภัยในชุมชนและเพื่อคุ้มครอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ควรให้ความช่วยเหลือหรือส่งเสริมด้านอาชีพแก่ผู้สูงอายุ เช่น อาชีพรับจ้าง ค้าขาย เพื่อให้มีรายได้ต่อเดือนเพียงพอ

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลติดตามผู้สูงอายุ เช่น มือถือ กล้องระบบวงจรปิดโดยนำมาใช้ติดตามดูแลความปลอดภัยให้ผู้สูงอายุและออกตรวจเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ

1.3 ควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ที่เหมาะสมโดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้สูงอายุ เช่น ด้านสุขภาพ ด้านศาสนา เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความต้องการด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในตัวแปรอื่น เช่น ความสัมพันธ์ของครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวการดูแลเอาใจใส่ของสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความต้องการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุ

2.2 ควรศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมาประกอบการวิจัยเพิ่มเติม

2.3 ควรทำการศึกษาเรื่องความร่วมมือของภาคประชาชนในการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากบุคลากรหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำนัก กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โครงการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อชุมชนเข้มแข็งและท้องถิ่นน่าอยู่อย่าง ยั่งยืนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงงบประมาณ 2560-2561 ที่สนับสนุนทุนในการทำวิจัยและสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ให้ความช่วยเหลือติดต่อประสานงานกับสำนักกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จนประสบความสำเร็จครั้งนี้ ขอขอบใจนักศึกษาศาสาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคามทุกคน ที่ช่วยในการข้อมูลในครั้งนี้จนกระทั่งงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ประโยชน์และคุณค่าจาก งานวิจัยนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา-มารดา ครู-อาจารย์ ที่มีส่วนให้ชีวิตและปัญญาแก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547). การจัดการศึกษาท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ

การศึกษาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2548). การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข.

ชินุทัตย์ กาญจนะจิตรา และคณะ. (2548). สุขภาพคนไทย. เอกสารทางวิชาการสถาบันวิจัยประชากรและสังคม

มหาวิทยาลัยมหิดล.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2549). ผู้สูงอายุกับการทำงาน. กรุงเทพฯ: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

พรอนันต์ กิตติมันคง. (2547). การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์

รป.ม. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สุรศักดิ์ เกษะน้ำใส. (2552). สภาพและแนวทางการพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารตำบลโนนคูณ.

การศึกษานิพนธ์ รป.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก
อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
**Public Satisfaction with Service Quality of Nongmek Subdistrict Administrative
Organization Na Chueak District Maha Sarakham Province.**

วิโรวรรณ พรหมมากุล
Wiranwan Prommakul

นักบริหารงานสวัสดิการสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก
อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
E-mail: paewresearch@hotmail.com

Received: 16 September 2019
Revised: 20 September 2019
Accepted: 24 September 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการงานโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม และ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม มีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 368 คน ที่มาจากการกำหนดตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) กำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการพรรณนาความ (Description) ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการงานโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.77) คิดเป็นร้อยละ 95.40 2) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก พบว่า 2.1) ข้อเสนอแนะเชิงบวก (1) การให้บริการของเจ้าหน้าที่ดูแลและให้คำปรึกษาให้คำแนะนำดีมาก (2) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก ให้ความสำคัญกับงานประเพณีต่าง ๆ ของชุมชน (3) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการกิจกรรมต่าง ๆ 2.2) ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนา (1) ถนนบางเส้นยังไม่ดีพอการเดินทางยังไม่สะดวกเท่าที่ควร (2) อยากให้ที่ทิ้งขยะเพิ่มจุดมากขึ้น (3) อยากให้เพิ่มช่องทางการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น ส่วนงานบริการในภาพรวมมีเสียงสะท้อนที่ประชาชนผู้รับบริการ (4) อยากให้ผู้บริหารและพนักงานควรปรับปรุงแก้ไขต่อไปเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดและทั่วถึง

คำสำคัญ: คุณภาพการให้บริการ, ความพึงพอใจ

Abstract

The purpose of research this study was 1) to assess people's satisfaction with the quality of service provision of the Nong Mek Subdistrict Administrative Organization Na Chueak District Maha Sarakham Province and 2) to study the suggestions on the operations of the Nong Mek Subdistrict Administration Organization Na Chueak Maha Sarakham Province. A sample of 368 people came from the Taro Yamane's sample size determination. The proportion of the characteristics of interest in the population was 0.5 with a tolerable tolerance level of 5%. Research is a questionnaire and statistics used in data analysis such as Mean, Percentage and Standard Deviation and Descriptive. The results of the research are as follows:

1) Public satisfaction with the quality of service provision of the Nong Mek Subdistrict Administration Organization The highest level (Mean = 4.77) was 95.40% 2) The opinions and suggestions regarding the operations of Nong Mek Subdistrict Administration Organization found that 2.1) Positive suggestions (1) giving The service of the care staff and give advice is very good. (2) Nong Mek Subdistrict Administration Organization Giving importance to various traditions of the community. (3) Nong Mak Subdistrict Administration Organization Give the community the opportunity to participate in various activities 2.2) Suggestions for development (1) Some roads are not good enough Traveling is not convenient as it should be (2) Want a lot of dumps to add points More (3) wanting to increase communication channels for public relations As for the overall service work there is a sound that the people in the service recipients and (4) want the management and staff to continue to improve So that people can get the most and thorough benefits.

Keywords: Quality of Service, Satisfaction

บทนำ

การปกครองท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็นและมีความสำคัญในทางการเมืองการปกครองของชุมชนต่าง ๆ เฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่มีการปกครองระบบประชาธิปไตย ซึ่งกล่าวในทางทฤษฎีและแนวความคิดทางปกครองจะเห็นว่ารัฐบาลซึ่งเป็นกลไกในการบริหารการปกครองของรัฐนั้น ย่อมมีภาระหน้าที่อย่างมากมายในการบริหารประเทศให้ประชาชนได้รับความสุข ความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต (Well Being) อีกทั้งความมั่นคงแห่งชาติทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (National Security) แต่ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่รัฐบาลจะดูแลและจัดทำบริการให้กับประชาชนได้ทั่วถึงทุกชุมชนของประเทศเพราะอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าในการดำเนินงาน การที่อาจจะไม่สนองตอบต่อความต้องการของแต่ละชุมชนได้ และรวมทั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณ (Budget) และตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินงานให้ทั่วถึงได้ เมื่อเป็นดังนี้การลดภาระของรัฐบาลโดยการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเพื่อการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน จะได้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของชุมชนนั้น ๆ จึงเป็นผลให้การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทและความสำคัญเกิดขึ้น

ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นทุกระดับโดยภายในองค์กรจะประกอบไปด้วยผู้นำน้องที่มีความรู้ความสามารถในนโยบายการบริหารและมีคณะทำงานที่สามารถดำเนินงานตามนโยบายผู้บริหารเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนผู้มารับบริการได้อย่างรวดเร็วและเป็นไปตามความต้องการ นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานราชการที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จากแนวคิดของการกระจายอำนาจของท้องถิ่นในการให้บริการไปถึงตัวประชาชนให้ มากที่สุดและการบริการถือว่าเป็นด้านหน้าของการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นกับประชาชน เพราะถ้ามีบริการที่ดีย่อมทำให้ผู้รับบริการหรือประชาชนมีความพึงพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐและต่อหน่วยงานด้วยคณะผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญของการให้บริการจึงต้องการที่จะศึกษาเพื่อให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการในด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในงานต่าง ๆ ที่ให้บริการว่าเป็นอย่างไรและเพื่อต้องการทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการให้บริการ ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการให้บริการให้มีประสิทธิภาพและสร้างความพึงพอใจให้เกิดแก่ผู้มาใช้บริการต่อไป (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 29)

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม เป็นองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 6 พ.ศ.2552 ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมให้ทันสมัยมากขึ้น นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560 ก็ได้บัญญัติถึงการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในหมวด 14 ที่ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีสาระสำคัญคือ รัฐต้องให้อิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักการจัดทำบริการสาธารณะ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประชาชนในท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง

โดยเฉพาะ ซึ่งทำให้มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารงาน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาความในมาตรา 250-252 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ก็กำหนดให้องค์กรท้องถิ่นมีกลไกการตรวจสอบดำเนินงานโดยประชาชนเป็นหลัก ซึ่งเท่ากับให้อำนาจประชาชนในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในมาตรา 253 ก็ได้กำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยองค์กรส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวไว้ด้วย และในมาตราเดียวกันนี้ ยังกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในมาตรา 254 ได้ระบุถึง “การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น” ซึ่งหมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยอมให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถตรวจสอบ แสดงความคิดเห็น ลงมติ หรือประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2552)

การที่ภาคประชาชนจะเข้าไปประเมินผลการดำเนินงานบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ได้แก่ สภาท้องถิ่น และองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น จะต้องเป็นการประเมินผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ในการจัดการบริหารสาธารณะอันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และอำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังปรากฏในมาตรา 66 และมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 ตามมาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมมาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังต่อไปนี้ (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก (2) รักษาความสะอาดของถนนทางน้ำทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ (4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ (7) คุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควรจากอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลข้างต้นแต่ละด้านจะเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่และประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ (ราชกิจจานุเบกษา, 2542)

เมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลข้างต้น จะเห็นว่ามียุทธศาสตร์ ซึ่งแต่ละด้านจะเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่และประโยชน์สุขของประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ทั้งสิ้นด้วยสาเหตุนี้ การที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชนตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 จึงต้องนำอำนาจตามพระราชบัญญัติที่ต้องดำเนินการบริหารและพัฒนาท้องถิ่นและเมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจแก่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก จึงต้องให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงจะถือว่าสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น การสำรวจการวิจัยและประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทราบถึงผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กว่าสอดคล้องกับพระราชบัญญัติและความต้องการของประชาชนหรือไม่ อีกทั้งยังถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กโดยภาคประชาชนไปพร้อม ๆ กันด้วย ฉะนั้น ผลสรุปจากการประเมินผลการดำเนินงานที่ได้จะเป็นข้อมูลที่ชี้ให้คณะผู้บริหารและพนักงานในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กได้นำไปใช้ประกอบเป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุงทั้งด้านนโยบายวิธีการดำเนินงานและการให้บริการ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับความต้องการและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนยังจำนำมาซึ่งความสุขความเจริญแก่ท้องถิ่นนั้น ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการงานโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 9,449 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก จำนวน 368 คน โดย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจแบบไม่เจาะจงจากประชากรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก จำนวนตัวอย่างที่จัดเก็บได้มาจากหลักการกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ความคิดเห็นของผู้รับบริการที่มีต่องานบริการในด้านขั้นตอนการให้บริการ ด้านช่องทางการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 24 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้แก่ การเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ความคิดเห็นของผู้รับบริการที่มีต่องานบริการในด้านขั้นตอนการให้บริการ ด้านช่องทางการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 24 ข้อ กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 368 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ การวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ สถิติการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เพื่อบ่งชี้และยืนยันผลการประเมินให้เที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น โดยการตรวจแบบสอบถามและการให้คะแนนรายละเอียด

ผลการวิจัย

1. คุณสมบัติทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 368 คน จำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นหญิง 187 คน ร้อยละ 50.82 และเป็นเพศชาย 181 คน คิดเป็น ร้อยละ 49.18 ส่วนใหญ่อายุ 51 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 27.17 รองลงมาอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 26.63 รองลงมา 41-50 ปี ร้อยละ 26.63 และต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 19.57 จำแนกตามระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ร้อยละ 26.63 มีการศึกษาอยู่ในระดับอนุปริญญาตรีหรือเทียบเท่า 20.65 มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 19.02 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี 18.75 และมีการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 4.08 จำแนกตามอาชีพ ส่วนใหญ่อายุชีพเกษตรกร ร้อยละ 35.05 รองลงมาคือค้าขาย/ประกอบธุรกิจร้อยละ 29.35 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 15.76 นักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 11.96 ราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 6.79 และน้อยที่สุด เป็นอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 1.09

2. ระดับความคิดเห็นต่องานบริการ

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการงานโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.77) คิดเป็นร้อยละ 95.40 เมื่อพิจารณาแต่ละงานเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 งานโยธา (การขออนุญาตปลูกสิ่งก่อสร้าง) ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.57) คิดเป็นร้อยละ 91.40

- 2.2 งานการศึกษา ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.80) คิดเป็นร้อยละ 96.00
- 2.3 งานด้านรายได้หรือภาษี ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.80) คิดเป็นร้อยละ 96.00
- 2.4 งานสาธารณสุข ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.82) คิดเป็นร้อยละ 96.40
- 2.5 งานพัฒนาสังคมและสวัสดิการชุมชน ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.83) คิดเป็นร้อยละ 96.60
- 2.6 งานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.82) คิดเป็นร้อยละ 96.40

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก

ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพการให้บริการในบางประเด็นที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงานไม่ประสบผลสำเร็จสูงสุดได้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะในประเด็นที่ควรปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในด้านต่าง ๆ ดังนี้ สิ่งที่ประชาชนประทับใจในการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก ได้แก่ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ดูแลและให้คำปรึกษาให้คำแนะนำดีมากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กให้ความสำคัญกับงานประเพณีต่าง ๆ ของชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ปัญหาการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กที่ควรมีการปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ ถนนบางเส้นยังไม่ดีพอการเดินทางยังไม่สะดวกเท่าที่ควร อยากให้ที่ทิ้งขยะเพิ่มจุดมากขึ้นและอยากให้เพิ่มช่องทางการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น ส่วนงานบริการในภาพรวมมีเสียงสะท้อนที่ประชาชนผู้รับบริการอยากให้ผู้บริหารและพนักงานควรปรับปรุงแก้ไขต่อไปเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดและทั่วถึง ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการเอาใจใส่ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตองอำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการงานโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กอำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการงานโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.77) คิดเป็นร้อยละ 95.40

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก ได้แก่ 2.1) ข้อเสนอแนะเชิงบวก (1) การให้บริการของเจ้าหน้าที่ดูแลและให้คำปรึกษาให้คำแนะนำดีมาก (2) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก ให้ความสำคัญกับงานประเพณีต่าง ๆ ของชุมชน (3) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการกิจกรรมต่าง ๆ 2.2) ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนา (1) ถนนบางเส้นยังไม่ดีพอการเดินทางยังไม่สะดวกเท่าที่ควร (2) อยากให้ที่ทิ้งขยะเพิ่มจุดมากขึ้น (3) อยากให้เพิ่มช่องทางการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น ส่วนงานบริการในภาพรวมมีเสียงสะท้อนที่ประชาชนผู้รับบริการ (4) อยากให้ผู้บริหารและพนักงานควรปรับปรุงแก้ไขต่อไปเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดและทั่วถึง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุภายใต้บริบทท้องถิ่นตำบลสันป่าตองอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการงานโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อคุณภาพการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กทั้ง 6 ด้าน มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จากผลการประเมินดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่และจิตสำนึกในการให้บริการที่ดีของข้าราชการ พนักงานและลูกจ้างทุกคนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการให้บริการประชาชน ซึ่งเป็นคนในชุมชนและยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนในรูปแบบของการประชุม อีกรังยังมีโครงการต่าง ๆ ที่ให้บริการประชาชนนอกสถานที่ทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก ซึ่งส่งผลให้ผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงสุด และเมื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่องานบริการเป็นรายด้านขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก เมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า งานพัฒนาสังคมและสวัสดิการชุมชน ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด (Mean = 4.83) คิดเป็นร้อยละ 96.60 งานสาธารณสุข ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด (Mean = 4.82) คิดเป็นร้อยละ 96.40 งานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด (Mean = 4.82) คิดเป็นร้อยละ 96.40 งานการศึกษา ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด (Mean = 4.80) คิดเป็นร้อยละ 96.00 งานด้านรายได้หรือภาษี ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด (Mean = 4.80) คิดเป็นร้อยละ 96.00 และ งานโยธา (การขออนุญาตปลูกสิ่งก่อสร้าง) ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด (Mean = 4.57) คิดเป็นร้อยละ 91.40 ตามลำดับ โดยแต่ละงานมีคุณภาพการให้บริการทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดคุณภาพในด้านบริการของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ดีที่สุด รองลงมาคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของรองลงมา คือ ด้านการให้บริการและการรับบริการและน้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ จากผลการประเมินดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่และจิตสำนึกในการให้บริการที่ดีของพนักงานและลูกจ้างทุกคนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการให้บริการประชาชน ซึ่งเป็นคนในชุมชนและยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนในรูปแบบของการประชุมอีกรังยังมีโครงการต่าง ๆ ที่ให้บริการประชาชนนอกสถานที่ทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า ข้อเสนอแนะ ที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กผลการศึกษาพบว่า คุณภาพการให้บริการในบางประเด็นที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงานไม่ประสบผลสำเร็จสูงสุดได้ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะในประเด็นที่ควรปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ สิ่งที่ประชาชนประทับใจในการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก ได้แก่ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ดูแลและให้คำปรึกษาให้คำแนะนำต่องานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กให้ความสำคัญกับงานประเพณีต่าง ๆ ของชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ปัญหาการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กที่ควรมีการปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ ถนนบางเส้นยังไม่ดีพอการเดินทางยังไม่สะดวกเท่าที่ควรอยากให้ที่ทิ้งขยะเพิ่มจุดมากขึ้น และอยากให้เพิ่มช่องทางการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น ส่วนงานบริการในภาพรวมมีเสียงสะท้อนที่ประชาชนผู้รับบริการอยากให้ผู้บริหารและพนักงานควรปรับปรุงแก้ไขต่อไปเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดและทั่วถึง ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการเอาใจใส่ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เป็นต้น จากผลสรุปข้อเสนอแนะพบว่า มีทั้งข้อเสนอแนะที่ดี (เชิงบวก) แสดงให้เห็นถึงประชาชนหรือผู้รับบริการมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร หน่วยงาน ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจ ตลอดจน ข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงและพัฒนา (เชิงแก้ไข) แสดงให้เห็นถึงประชาชนหรือผู้รับบริการมองว่ายังมีข้อบกพร่องที่องค์กร หน่วยงาน ควรนำไปปรับปรุงและก่อให้เกิดการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปพัฒนาต่อยอด โดยนำไปเป็นแนวทางหรือข้อปฏิบัติเพื่อปรับปรุง พัฒนา ตามปัญหาและความต้องการของประชาชนหรือผู้รับบริการได้

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปวิเคราะห์ผล เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนหรือผู้รับบริการได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนจะได้มีความเข้าใจและกล้าที่จะให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์มากกว่านี้

2.2 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก ควรมีการสำรวจวิจัยเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรหน่วยงาน ได้รับรู้รับทราบถึงปัญหาและเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ นักวิจัย อาจารย์ ที่ได้ให้คำแนะนำที่ดีสำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารท้องถิ่น ชุมชน ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ชุมชนตำบลหัวเรือ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

ท้ายสุดนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยดังกล่าวจะเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้กับองค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง

ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. 2542. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เล่ม 116/ตอนที่ 114 ก/หน้า 48/17 พฤศจิกายน 2542

ราชกิจจานุเบกษา. (2552). พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552. เล่ม 126/ตอนที่ 84 ก/หน้า 8/6 พฤศจิกายน 2552

ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

Opinions of Members of Subdistrict Administration Organization Council on the Operation of Subdistrict Administration Organization in Selaphum District Roi Et Province.

สมศักดิ์ พรมเคื้อ
Somsak Phomdua

นักบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองม่วง ตำบลหนองม่วง
อำเภอเปือย จังหวัดมหาสารคาม
E-mail: somsakphd2016@gmail.com

Received: 16 September 2019
Revised: 21 September 2019
Accepted: 28 September 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่ง 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 206 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งกลุ่มและการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามีความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 และสถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติการคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Independent-Samples t - test) ผลการวิจัยพบว่า 1) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตามประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกันโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ข้อเสนอแนะ พบว่า ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ควรมีการสำรวจเป็นประจำ วางแผน เพื่อการบำรุงรักษาถนนให้รวดเร็วกว่านี้ รองลงมา คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการทำถนนที่มีคุณภาพ เช่น ถนนลาดยาง ถนนคอนกรีตให้ครบทุกหมู่บ้าน และควรมีการพัฒนาถนนที่เชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรจัดให้มีสถานที่กำจัดขยะหรือเตาเผาขยะ รองลงมา คือ ควรมีเครื่องมือในการจัดเก็บขยะที่ทันสมัยให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง เช่น รถเก็บขยะและควรมีถังขยะครบทุกครัวเรือน ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความคิดเห็น, องค์การบริหารส่วนตำบล, การดำเนินงาน

Abstract

The purpose of research this study was 1) to study the opinion of the Subdistrict Administrative Organization Council towards the operation of the Operation of Subdistrict Administration Organization in Selaphum District Roi Et Province 2) to compare the opinion of the Subdistrict Administrative Organization Council towards the operation of the Operation of Subdistrict Administration Organization in Selaphum District Roi Et Province Classified by Age Education Level 3) to study the suggestions of the opinion of the

Subdistrict Administrative Organization Council towards the operation of the Operation of Subdistrict Administration Organization in Selaphum District Roi Et Province. The sample group used in the research was the members of the Subdistrict Administration Organization Council in Selaphum District The samples were 206 people in Roi-et by using random sampling and simple random sampling. The instrument used in the research was a questionnaire with an estimation scale with confidence equal to .96 and the statistics used were Statistical Mean Value, Percentage and Standard Deviation. Deviation (SD) and hypothesis testing using t-test. The results of the research are as follows: 1) The members of the Subdistrict Administration Organization Council have opinions of the Subdistrict Administrative Organization Council members regarding the operations of the Subdistrict Administration Organization in Selaphum District. Roi et Overall it is at a high level. 2) The comparison of opinions classified by age And educational level it was found that the members of the subdistrict administration council had different opinions on the operations of the subdistrict administration organization at statistical significance of .05 and according to their experience 3) Suggestions showed that for the provision of water and land maintenance and maintenance services it was found that the statistical significance was at the .05 and 3 levels. Should have regular surveys plan for faster road maintenance followed by budget allocation for quality roads such as asphalt roads concrete roads in every village And roads should be developed connecting the villages In the area of cleanliness of roads waterways walkways and public areas including the disposal of waste and sewage Should have a place for waste disposal or incinerator followed by modern garbage collection tools to serve the people thoroughly such as garbage trucks and every household, respectively.

Keywords: Opinion, Subdistrict Administration Organization, Operation

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งสำคัญในประเทศไทย คือ การเปลี่ยนแปลงจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบบประชาธิปไตย พระมหากษัตริย์และผู้นำประเทศได้นำหลักศาสนา มาเสริมฐานะของตนเอง เพราะการที่จะสามารถควบคุมคนในสังคมให้สงบเรียบร้อยและสังคมมีความสงบสุขนั้น จะออกกฎหมายควบคุมเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ต้องอาศัยหลักศีลธรรมของศาสนาเข้ามาช่วยจึงจะสามารถควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการที่มีการปฏิรูปและการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองครั้งที่สำคัญ คือ การปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความทันสมัยของสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 จนได้มีรัฐธรรมนูญฉบับถาวรใช้เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2475 โดยยึดหลักการว่า อำนาจอสูงสุดมาจากประชาชนมีผลประโยชน์ของประชาชนเป็นฐานหรืออาจกล่าวได้ว่า “อำนาจอสูงสุดมาจากปวงชน” ซึ่งหมายถึง การปกครองประเทศได้ถือหลักการปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนทุกคนมีสิทธิทางการเมืองที่จะดูแลปกครองตนเอง ส่วนการใช้สิทธิที่จะปกครองตนเองนั้น จะต้องกระทำโดยการเลือกตั้งผู้แทนไปทำหน้าที่ตนในสภาแต่การมีผู้แทนนั้นจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานปรัชญาการเมืองที่ว่า “ประชาชนคือผู้มีอำนาจอสูงสุดมีสิทธิที่จะปกครองตนเอง” จากหลักการดังกล่าวทำให้เกิดการปฏิรูปการปกครองจากการใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2545: 230)

กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันระบุให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระระดับหนึ่ง ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายมีความคล่องตัวสามารถดำเนินการได้หลายสิ่งหลายอย่าง โดยตอบสนองประชาชนในท้องถิ่นให้มากที่สุดเมื่อเป็นเช่นนี้ปัญหาระดับล่างที่เป็นปัญหาสำคัญยิ่งมาอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลหรือเมืองพัทยาทำให้ระดับชาติที่เป็นส่วนกลางมีเวลาที่สามารถนำประเทศไปเสริมสร้างศักยภาพแข่งขันระดับสากลให้มีเกียรติภูมิ โดยไม่ต้องมาดูแลในรายละเอียดในแต่ละเรื่อง

ประเด็นตรงนี้ที่สำคัญการทำงานไม่ว่าส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคหรือส่วนท้องถิ่น คือ ลักษณะขององค์กรที่ต้องทำงานประสานกัน เป็นเครือข่ายเพื่อเป้าหมายเดียวกัน คือ เพื่อชาติหรือประเทศร่วมกัน (ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2544: 2-3)

องค์กรส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจจากรัฐบาลหรือส่วนกลางให้ประชาชนในตำบลเข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง และจากอดีตที่ผ่านมาได้มีการปรับเปลี่ยนปรับปรุงหลายครั้งเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการดำเนินงานปัจจุบันองค์กรบริหารส่วนตำบลได้พัฒนาปรับเปลี่ยนจากสภาตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และมีการกำหนดหน้าที่ที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 คือ จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรตามความจำเป็นและสมควร

การที่แต่ละท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจตามความต้องการของแต่ละท้องถิ่นทำให้แต่ละท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของตัวเองได้ดี ซึ่งแต่ละพื้นที่ย่อมมีความแตกต่างกันในเรื่องภูมิประเทศ ภูมิอากาศ เศรษฐกิจและวัฒนธรรมการที่แต่ละท้องถิ่นมีอำนาจตัดสินใจได้ในระดับหนึ่งทำให้นโยบายออกมาสามารถแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้ตรงจุด แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือสิ่งที่ต่างฝ่ายต่างดำเนินนโยบายของตนเองอาจทำให้ขาดเอกภาพไม่มีความเข้มแข็งทำให้ราษฎรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นรู้จักท้องถิ่นมากขึ้นรู้จักปกครองตนเองและเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยในระดับรากหญ้า แต่อาจมีข้อเสีย คือแต่ละท้องถิ่นหากมีการตระหนักความเป็นท้องถิ่นในระดับที่สูงเกินไปทำให้ประชาชนแตกแยกกัน รักท้องถิ่นมากกว่าประเทศโดยรวมหรืออาจจะมีการแข่งขันกันระหว่างท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นด้วยตนเอง นอกจากนี้การเลือกตั้งภายในท้องถิ่นอาจเป็นการส่งเสริมผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นหรือพวกเจ้าพ่อให้มีอิทธิพลมากกว่าเดิมมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาเพราะแต่ละท้องถิ่นเข้าใจปัญหาสามารถอนุมัติโครงการต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องเข้าสู่ส่วนกลางแต่การตั้งงบประมาณมาแก้ไขปัญหาแต่ละครั้งอาจจะทำให้เกิดความสิ้นเปลืองเพราะปัญหาบางประการอาจแก้ไขร่วมกันได้

อย่างไรก็ตาม การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ พบว่า ขาดความโปร่งใสขาดการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพไม่สามารถวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ตรงกับความต้องการของชุมชนและไม่สามารถนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพอาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ให้อำนาจสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้อยกว่าพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฉบับที่ผ่านมา เช่น ในการลงมติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่รับหลักการในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฉบับที่ผ่านมา ทำให้คณะผู้บริหารต้องพ้นจากตำแหน่ง ส่วนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเลือกคณะผู้บริหารขึ้นใหม่ นับได้ว่าเป็นการคานอำนาจที่สมดุล ส่วนตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารแยกกันเด็ดขาด โดยต่างก็มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง การลงมติในการรับหลักการร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี แม้ว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีมติไม่รับหลักการ ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีก็ไม่มีผลทำให้ร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้นตกไป แต่ยังสามารถดำเนินการต่อไปได้ตามระเบียบกฎหมายเป็นการให้อำนาจและความเป็นอิสระกับคณะผู้บริหาร ทำให้ขาดการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ ไม่โปร่งใส เกิดปัญหาในการบริหารงาน (ราชกิจจานุเบกษา, 2552)

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นอยู่กับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหลัก จึงทำให้สนใจศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในการเข้าไปตรวจสอบการบริหารงานการผลักดันโครงการต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายและเพื่อทราบระดับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และข้อสนเทศที่ได้จากการวิจัยได้นำไปปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่ง
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 213 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 426 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ในปี พ.ศ. 2560 โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรตามสูตรของทาโร่ ยามาเน (Yamane) ได้จำนวน 206 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ รวม 8 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เป็นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 8 ด้าน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้แก่ การเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยเก็บจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 206 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ การวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Independent-Samples t -test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติที่ใช้ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้แก่ สถิติการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

5.2 สถิติที่ใช้ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ได้แก่ การทดสอบเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยเปรียบเทียบอายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกัน ได้แก่ t - test ผู้วิจัยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถจำแนกผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

จากการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ด้านจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ด้านส่งเสริมการพัฒนาศรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ และด้านคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และรักษาความสะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่ง

2.1 จากการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ระหว่างช่วงอายุ 25-45 ปี กับช่วงอายุ 46 ปีขึ้นไปโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2 ด้าน คือ ด้านการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อและด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส่วนด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและด้านการส่งเสริมการพัฒนาศรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ระหว่างการศึกษา ประถมศึกษากับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไปโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2 ด้าน คือ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ส่วนด้านด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมการพัฒนาศรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ และด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่งของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ระหว่าง ดำรงตำแหน่ง 1 สมัยกับดำรงตำแหน่ง 2 สมัยขึ้นไปโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 6 ด้าน คือ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมการพัฒนาศรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ส่วนด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบกและด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

จากการศึกษาพบว่า มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก พบว่า ควรมีการสำรวจเป็นประจำ วางแผน เพื่อการบำรุงรักษาถนนให้รวดเร็วทันนี้ รองลงมา คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการทำถนนที่มีคุณภาพ เช่น ถนนลาดยาง ถนนคอนกรีตให้ครบทุกหมู่บ้านและควรมีการพัฒนาถนนที่เชื่อมระหว่างหมู่บ้านตามลำดับ

3.2 ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล พบว่า ควรจัดให้มีสถานที่กำจัดขยะหรือเตาเผาขยะ รองลงมา คือ ควรมีเครื่องมือในการจัดเก็บขยะที่ทันสมัย ให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง เช่น รถเก็บขยะ และควรมีถังขยะครบทุกครัวเรือนตามลำดับ

3.3 ด้านการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ พบว่า ควรมีการจัดพ่นยากำจัดยุงลายทุก ๆ เดือน เพื่อป้องกันโรค รองลงมา คือการจัดบริการด้านสาธารณสุขในการให้บริการประชาชน ฟรี และควรมีการประชาสัมพันธ์ในการรณรงค์ป้องกันโรคต่าง ๆ แก่ประชาชนเป็นประจำตามลำดับ

3.4 ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่า ควรมีการจัดซื้อรถเคลื่อนที่เร็วหรือรถดับเพลิง ตลอดจนเครื่องมือที่ทันสมัยให้บริการประชาชน รองลงมา คือ ควรมีการจัดตั้งศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีทีมงานประจำมีความพร้อมในเหตุการณ์ตลอดเวลาและมีการประชาสัมพันธ์การป้องกันภัยมีจุดรับแจ้งเหตุตามลำดับ

3.5 ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่า ควรมีการส่งเสริม หรือสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร งานประเพณีต่าง ๆ รองลงมา คือ ควรสนับสนุนในเรื่องการศึกษาแก่ประชาชนให้มากที่สุดและควรมีการจัดสรรสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยให้แก่โรงเรียนตามลำดับ

3.6 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ พบว่า ควรเพิ่มงบประมาณในการดูแล ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส รองลงมา คือ ควรส่งเสริม และพัฒนาการสร้างรายได้ให้สตรีมีงานทำที่เป็นกลุ่มถาวรและควรเพิ่มโครงการพัฒนา หรือกิจกรรมให้สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ มากกว่านี้ตามลำดับ

3.7 ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ควรจัดทำโครงการอนุรักษ์ป่าไม้มีการปลูกต้นไม้เป็นประจำทุกปีรองลงมา คือ จัดทำกฎระเบียบชุมชนในการดูแลรักษาป่าชุมชน และสาธารณประโยชน์และองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดสรรงบประมาณในการจัดทำแนวเขตที่สาธารณะตามลำดับ

3.8 ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น พบว่า ควรพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการปลูกฝังค่านิยม และเผยแผ่วัฒนธรรมท้องถิ่นสู่เยาวชน รองลงมา คือ ควรมีการจัดกิจกรรมในงานประเพณีท้องถิ่นเป็นประจำทุกปีและควรมีการดูแล ส่งเสริม ทะนุบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่ง

ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตามประสบการณ์ ที่ดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกันโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ควรมีการสำรวจเป็นประจำ วางแผน เพื่อการบำรุงรักษาถนนให้รวดเร็วทันนี้ รองลงมา คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการทำถนนที่มีคุณภาพ เช่น ถนนลาดยาง ถนน

คอนกรีตให้ครบทุกหมู่บ้าน และควรมีการพัฒนาถนนที่เชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรจัดให้มีสถานที่กำจัดขยะหรือเตาเผาขยะ รองลงมา คือ ควรมีเครื่องมือในการจัดเก็บขยะที่ทันสมัยให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง เช่น รถเก็บขยะและควรมีถังขยะครบทุกครัวเรือนตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก จากผลดังกล่าวจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ จากผลการวิจัยอาจเป็นได้ว่า

1.1 ในการดำเนินขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้มีการดำเนินงานอย่างเต็มที่ในการพัฒนาพื้นที่ ในทุกภารกิจที่ได้รับมอบหมายโดยภาครัฐได้มีการโอนงบประมาณมาเพื่อดำเนินกิจกรรมตามภารกิจอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ อาทิ เช่น โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนดิน ทั้งที่ใช้ในสัญจรและเพื่อการเกษตรโครงการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ โครงการงานประเพณีต่าง ๆ มีการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชน มีการพัฒนากลุ่มอาชีพมีการแจกเบี้ยยังชีพเบี้ยสงเคราะห์คนชราหรือผู้ด้อยโอกาส ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวเป็นการดำเนินงานที่ได้กระทำมาในทุก ๆ ปี ทำให้การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้จนจะครบทุกเรื่อง จึงทำให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

1.2 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ความสำคัญกับโครงการที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้เสนอ เพื่อจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ โดยมีการนำโครงการของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมการพิจารณาทุกหมู่บ้าน

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่ง

2.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระหว่างช่วงอายุ 25-45 ปี กับช่วงอายุ 46 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ใกล้เคียงกันไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยอาจเป็นได้ว่าในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้มีการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาในทุก ๆ ด้านเพื่อสร้างความสะดวกให้บริการประชาชนโดยผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในทุกช่วงอายุ เพราะสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างก็เป็นผู้แทนประชาชนที่ได้รับเลือกมาในการร่วมพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นช่วงอายุของสมาชิกที่แตกต่างกันจึงไม่มีความแตกต่างกันในความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2 ด้าน คือ ด้านการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อและด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่วนด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 สมาชิกสภาตำบลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระหว่างระดับการศึกษาประถมศึกษา กับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ใกล้เคียงกันไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยอาจจะเป็นได้ว่าการ

ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในทุก ๆ ด้าน โดยแม้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันแต่ก็มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2 ด้าน คือ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ส่วนด้านด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ และด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระหว่างดำรงตำแหน่ง 1 สมัย กับ ดำรงตำแหน่ง 2 สมัยขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยอาจเป็นได้ว่าการดำเนินขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีการกิจที่ได้รับมอบหมายในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณที่จำกัดในการพัฒนาโดยต้องมีการพัฒนาให้ครบทุกหมู่บ้านทำให้การตัดทอนงบประมาณในบางส่วน บางโครงการเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างทั่วถึง ดังนั้นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำรงตำแหน่ง 2 สมัยขึ้นไป จึงเป็นบุคคลที่เข้าร่วมในการดำเนินงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลมานานทำให้รู้ปัญหาอุปสรรคการบริหารงานที่ต้องดำเนินไปตามระเบียบที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดและเข้าใจองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องพยายามดำเนินการให้ประชาชนอย่างทั่วถึง จึงมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน มากกว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำรงตำแหน่ง 1 สมัย เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 6 ด้าน คือ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ส่วนด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบกและด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3.1 ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก พบว่า ควรมีการสำรวจเป็นประจำ วางแผน เพื่อการบำรุงรักษาถนนให้รวดเร็วทันนี้ รองลงมา คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการทำถนนที่มีคุณภาพ เช่น ถนนลาดยาง ถนนคอนกรีตให้ครบทุกหมู่บ้านและควรมีการพัฒนาถนนที่เชื่อมระหว่างหมู่บ้านตามลำดับ

3.2 ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล พบว่า ควรจัดให้มีสถานที่กำจัดขยะหรือเตาเผาขยะ รองลงมา คือ ควรมีเครื่องมือในการจัดเก็บขยะที่ทันสมัย ให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง เช่น รถเก็บขยะ และควรมีถังขยะครบทุกครัวเรือนตามลำดับ

3.3 ด้านการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ พบว่า ควรมีการจัดฟันยากำจัดยุงลายทุก ๆ เดือน เพื่อป้องกันโรค รองลงมา คือควรมีจัดบริการด้านสาธารณสุขในการให้บริการประชาชน ฟรี และควรมีการประชาสัมพันธ์ในการรณรงค์ป้องกันโรคต่าง ๆ แก่ประชาชนเป็นประจำตามลำดับ

3.4 ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่า ควรมีการจัดซื้อรถเคลื่อนที่เร็วหรือรถดับเพลิงตลอดจนเครื่องมือที่ทันสมัยให้บริการประชาชน รองลงมา คือ ควรมีการจัดตั้งศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีทีมงานประจำมีความพร้อมในเหตุการณ์ตลอดเวลาและมีการประชาสัมพันธ์การป้องกันภัยมีจุดรับแจ้งเหตุตามลำดับ

3.5 ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่า ควรมีการส่งเสริม หรือสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร งานประเพณีต่าง ๆ รองลงมา คือ ควรสนับสนุนในเรื่องการศึกษาแก่ประชาชนให้มากที่สุดและควรมีการจัดสรรสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยให้แก่โรงเรียนตามลำดับ

3.6 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ พบว่า ควรเพิ่มงบประมาณในการดูแล ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส รองลงมา คือ ควรส่งเสริม และพัฒนาการสร้างรายได้ให้สตรีมีงานทำที่เป็นกลุ่มถาวรและควรเพิ่มโครงการพัฒนา หรือกิจกรรมให้สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ มากกว่านี้ตามลำดับ

3.7 ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ควรจัดทำโครงการอนุรักษ์ป่าไม้มีการปลูกต้นไม้เป็นประจำทุกปีรองลงมา คือ จัดทำกฎระเบียบชุมชนในการดูแลรักษาป่าชุมชน และสาธารณประโยชน์และองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดสรรงบประมาณในการจัดทำแนวเขตที่สาธารณะตามลำดับ

3.8 ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น พบว่า ควรพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการปลูกฝังค่านิยม และเผยแผ่วัฒนธรรมท้องถิ่นสู่เยาวชน รองลงมา คือ ควรมีการจัดกิจกรรมในงานประเพณีท้องถิ่นเป็นประจำทุกปีและควรมีการดูแล ส่งเสริม ทุนบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปวิเคราะห์ผล เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนหรือผู้รับบริการได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรมีการสำรวจวิจัยเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้เพื่อให้องค์กร หน่วยงาน ได้รับรู้รับทราบถึงปัญหาและเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้นำชุมชน ผู้บริหารท้องถิ่น ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัยทุกท่าน

ขอขอบพระคุณหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ที่ได้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการวิจัย และอื่น ๆ ตลอดการวิจัย

ขอขอบพระคุณทีมนักวิจัยที่ได้ร่วมแรงร่วมใจช่วยเหลือกันในการวิจัยจนสำเร็จสมบูรณ์ลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

ชัยอนันต์ สมุทวณิช และคณะ. (2545). ธรรมนูญการมีส่วนร่วมของประชาชน และกระบวนการทางด้านสิ่งแวดล้อม.

กรุงเทพฯ: สายธาร

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2544). การวิจัยประเมินผล: หลักการและกระบวนการ. (พิมพ์ครั้งที่ 8) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม

ราชกิจจานุเบกษา. (2552). พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552. เล่ม 126/ตอนที่ 84 ก/หน้า 8/6 พุทธศักราช 2552

การศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล
อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม

Study Waste Management in the Households in Ban Non Saphang Non Phiban Sub-District Kae Dam District Maha sarakham Province.

ปรีดา ละเวสี
Parida Lawesee

ครูโรงเรียนบ้านหัวขัวโพธิ์ศรี ตำบลแกลง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม
E-mail: parida403@gmail.com

Received: 25 September 2019
Revised: 28 September 2019
Accepted: 29 September 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ขึ้นไปอาศัยอยู่ในชุมชนบ้านโนนสระพัง จำนวน 132 คน ที่ได้มาจากการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบ มี 2 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.783 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน t -test และ F -test ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพังส่วนใหญ่เห็นว่า การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการขยะมูลฝอย และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยตามลำดับ และ 2) ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การศึกษา, การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน

Abstract

The purpose of research this study was 1) Study Waste Management in the Households in Ban Non Saphang Non Phiban Sub-District Kae Dam District Maha sarakham Province and 2) to compare the management of Ban Non Sa Phang Community Garbage Non Phiban Sub-district Kae Dam District Maha Sarakham Province with gender age Education level And different occupations Sample group used In this research, 132 people aged 18 and over who live in the community of Ban Non Sa Phang collected from the sample size, using the formula of Taro Yamanee. The test has 2 types which are checklist and rating scale. The confidence value is 0.783. The statistics used for data analysis are percentage, average. The standard deviation t -test and F -test. The results of the research are as follows: 1) The majority of the people in Ban Non Sa Phang community agreed that Household solid waste management of people in Ban Non Sa Phang Community Non Phiban Sub-district Kae Dam District Maha Sarakham Province Overall is at a medium level. When considered in each aspect at a high level, 1 aspect which is waste disposal And in the middle level, in 3 aspects such as waste collection In waste separation And waste collection

respectively, and 2) people with gender, age, education level And different occupations There is waste management in households of the people in Ban Non Sa Phang Community Non Phiban Sub-district Kae Dam District Maha Sarakham Province in general and in each aspect not different.

Keywords: Study, Waste Management

บทนำ

สภาพการณ์ของโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปมากเนื่องจากมนุษย์ได้ปรับแต่งธรรมชาติ เพื่อความสะดวกสบายจึงเกิดผลกระทบกับความเป็นอยู่ เช่น การเกิดปัญหามลภาวะต่างๆขยะมูลฝอยเป็นมลภาวะหนึ่งที่เกิดขึ้นกับทุกประเทศขยะมูลฝอยจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นคู่กับการผลิตและการบริโภคผู้ผลิตและผู้บริโภคในสังคม จึงมีส่วนทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีการผลิต และการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ ตลอดจน การมีใช้กระแสไฟฟ้า ส่งผลให้มีการเปลี่ยนการเก็บรักษาและการปรุงอาหาร การบรรจุหีบห่อต่าง ๆ การใช้พลาสติกและกระดาษเข้ามาแทนที่การใช้วัสดุธรรมชาติที่เป็นแก้วและโลหะ เพื่อประโยชน์ทางการค้าเพื่อความสะดวกในการขายสินค้าโดยการขายขาดไม่จำเป็นต้องนำวัสดุหีบห่อกลับคืนมาให้ผู้ขายวัสดุเหล่านั้นไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ ถ้าหากไม่มีแนวทางที่ดีในการจัดการหรือแก้ไขย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในที่สุด (อัมพร นิมิตรภาคภูมิ, 2550: 1) ซึ่งปัจจุบันโลกกำลังถูกคุกคามด้วยสถานการณ์โลกร้อน ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ การเผาไหม้เชื้อเพลิงประเภทฟอสซิล เช่น ถ่านหินและลิกไนต์ในอุตสาหกรรมหนักมากมายถือเป็นการเพิ่มก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในชั้นบรรยากาศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่เราสามารถช่วยลดภาวะโลกร้อนได้ด้วยการใช้พลังงานอย่างฉลาดตามหลักการจัดการวัสดุไม่ใช้แล้วนั้น หลักจาก 3R ซึ่งได้แก่ การลดการใช้ (Reduce) การนำมาใช้ซ้ำ (Reuse) และการรีไซเคิล (Recycle) แล้วทั่วโลกให้การยอมรับว่าการกำจัดในเตาเผาปูนซีเมนต์เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงทดแทน (Co - Processing) นั้นเป็นลำดับขั้นต่อไปที่สนับสนุน 3R ทั้ง 4 ขั้นตอนดังกล่าวได้แก่ การลดการใช้ การนำมาใช้ซ้ำ การรีไซเคิล และการกำจัดในเตาเผาปูนซีเมนต์เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงทดแทนถือเป็นการนำทรัพยากรกลับคืน มาใหม่ (Waste Recovery) ซึ่งเป็นแนวโน้มนการจัดการวัสดุไม่ใช้แล้วสมัยใหม่สำหรับศตวรรษหน้าเป็นวิธีการที่สังคมต้องการมากที่สุดเพื่อลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของโลกใบนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับ “การกำจัดทิ้ง” ด้วยการเผาในเตาเผาขยะและการฝังกลบซึ่งเป็นการรักษาสังแวดล้อมอย่างยั่งยืนที่น้อยที่สุด การฝังกลบควรเป็นวิธีการกำจัดขั้นสุดท้ายสำหรับวัสดุไม่ใช้แล้วที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ (กษิษฐ์ บรมมมานา, 2551: 12 อ้างอิงถึงสมไทย วงษ์เจริญ, 2551: 14)

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้กำหนดนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีการควบคุมและลดปริมาณของเสียที่กลายมาเป็นมลพิษ ทั้งในรูปของขยะอันตรายมลพิษต่าง ๆ โดยส่งเสริมการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้เกิดการใช้ซ้ำหรือหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่การส่งเสริมการป้องกันมลพิษตั้งแต่จุดกำเนิดการเพิ่มศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยให้ความสำคัญกับการลดปริมาณและการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยมากขึ้นโดยได้กำหนดเป้าหมายให้มีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ที่ผ่านมากลุ่มภารกิจด้านสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีการดำเนินการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนให้เป็นระบบครบวงจร ถือได้ว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งโดยกลุ่มภารกิจด้านสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินโครงการส่งเสริมสนับสนุนการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และกาฬสินธุ์) อย่างไรก็ตามการดำเนินโครงการในลักษณะดังกล่าว ยังจำเป็นต้องมีการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องขยายผลการดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค เพื่อกระตุ้นให้เกิดการดำเนินงานด้านการลด คัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ ประโยชน์ มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายสภาพของท้องถิ่นแต่ละพื้นที่ทั่วประเทศต่อไป (กรมควบคุมมลพิษ, 2552: 1)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอกกตา จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลที่ได้รับจากการศึกษาดังกล่าวก็คาดหวังว่าจะทำให้ทราบถึงการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนและทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอกกตา จังหวัดมหาสารคาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 196 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 132 คน ได้มาจากการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973: 272)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้แก่ การเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยเก็บจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน หลังจากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ไปสู่วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำแบบสอบถามที่รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามแล้วนำมาลงรหัสข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ

4.2 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

4.4 ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมานทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามโดยใช้สถิติ t -test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นที่มี 2 กลุ่มที่ระดับนัยสำคัญ .05 และใช้สถิติ F -test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นที่มี 3 กลุ่มขึ้นไปที่ระดับนัยสำคัญ .05

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทั้ง 2 กลุ่มด้วยค่าที่ (t -test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

5.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไปด้วยค่า (F -test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัย

การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม สามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 65.90) ซึ่งมีอายุมากกว่า 60 ปี (ร้อยละ 28.00) มีระดับการศึกษาประถมศึกษา (ร้อยละ 48.50) และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 71.20)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพังส่วนใหญ่มีการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน เห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย และประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษาพบว่า ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า ประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพังส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยตามลำดับ

2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม อภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน เห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย และประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนนทพร มณีรัตน์ (2551: 55-62) ได้ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในครอบครัวของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยในครัวเรือนและมีการศึกษาขยะมูลฝอยในครัวเรือนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยภัทร สายนรา (2552: 90-92) ได้ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน: กรณีศึกษาชุมชนวัดพระธาตุหนองบัว 1 เทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในชุมชนวัดพระธาตุหนองบัว 1 เทศบาลนครอุบลราชธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรพัฒน์ หงส์ทอง (2553: 79-80) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัด

หนองคาย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า ทั้งโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทพร มณีรัตน์ (2551: 55-62) ได้ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในครอบครัวของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้านจำแนกตามระดับการศึกษาและอาชีพหลักของครัวเรือน ที่ต่างกัน ประชาชนมีการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยภัทร สายนรา (2552: 90-92) ได้ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน: กรณีศึกษาชุมชนวัดพระธาตุหนองบัว 1 เทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าประชาชนที่มีเพศและการศึกษาต่างกัน มีวิธีการจัดการขยะมูลฝอยและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน แต่มีวิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ที่ไม่ได้ระบุ (เช่น พ่อบ้าน แม่บ้าน ข้าราชการเกษียณอายุ ฯลฯ) มีวิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพสูง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรพัฒน์ หงษ์ทอง (2553: 79-80) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย พบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่างอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ส่วนรายด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1.1 จากการศึกษาแม้ว่าประชาชนจะมีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนในระดับปานกลาง แต่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องก็ควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนให้ถูกต้องในส่วนที่ประชาชนยังไม่เข้าใจไม่ถูกต้อง

1.2 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนมากขึ้น โดยเน้นให้ประชาชนเห็นว่าการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน เพราะประชาชนเป็นผู้ผลิตและได้รับผลกระทบโดยตรงไม่ควรปล่อยให้เป็นที่ของหน่วยงานเพียงฝ่ายเดียว

1.3 ควรจัดส่งเสริมให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมโดยการจัดประชาคมการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนการปรึกษาหารือร่วมวางแผน การร่วมปฏิบัติและวางระบบการควบคุมกำกับน่าจะเป็นแนวทางการนำไปสู่การมีส่วนร่วมที่ดี

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาเฉพาะเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนจึงควรศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องการส่งเสริมความตระหนักและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในสถานที่อื่นในชุมชน เช่น สถานที่ทำงานเพื่อสามารถนำข้อมูลมาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 ควรทำวิจัยแบบเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนให้ถูกต้องให้ต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดเตรียมภาชนะรองรับขยะแยกประเภทไว้สำหรับประชาชนในพื้นที่และมีกิจกรรมมีการสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนในพื้นที่ เช่น ทำให้มีการประกวด การมอบรางวัล การมอบใบประกาศเกียรติคุณสำหรับครัวเรือนที่จัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนได้ถูกต้องอันจะส่งผลดีต่อชุมชนต่อไป

2.4 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนมากขึ้น โดยเน้นให้ประชาชนเห็นว่าการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน เพราะประชาชนเป็นผู้ผลิตและได้รับผลกระทบโดยตรงไม่ควรปล่อยให้เป็นที่ของหน่วยงานเพียงฝ่ายเดียว

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากบุคลากรหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบคุณชาวบ้านโนนสระพัง ตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับงานวิจัยนี้ จนกระทั่งงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ประโยชน์และคุณค่าจากงานวิจัยนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่มีส่วนให้ชีวิตและปัญญาแก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. (2552). คู่มือแนวทางและข้อกำหนดเบื้องต้นการลดและประโยชน์ขยะมูลฝอย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: อีซี
- จิรพัฒน์ หงษ์ทอง. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลบึงโขงหลง อำเภอ บึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นันทพร มณีรัตน์. (2551). การจัดการขยะมูลฝอยในครอบครัวของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ วท.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ปิยภัทร สายนา. (2552). การจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน : กรณีศึกษาชุมชนวัดพระธาตุหนองบัว เทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- สมไทย วงษ์เจริญ. (2551). คู่มือคัดแยกขยะประจำบ้าน. กรุงเทพฯ: จำปาทองพรีนตติ้ง.
- อัมพร นิมิตรภาคภูมิ. (2550). การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย จังหวัด เชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระ บธ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Yamane, Taro. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. Third editio. Newyork: Harper and Row Publication.

คำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE FOR LOCAL RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY)

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ โดยลักษณะของผลงานที่รับการตีพิมพ์ คือ บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทัศน์ หรือบทความปริทัศน์หนังสือ เป็นต้น วารสารสังคมศาสตร์ มีกำหนดการออกเล่มวารสารเป็นรายไตรมาสปีละ 4 ฉบับ ดังนี้

- ฉบับที่ 1 ระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม
- ฉบับที่ 2 ระหว่างเดือนเมษายน – มิถุนายน
- ฉบับที่ 3 ระหว่างเดือนกรกฎาคม – กันยายน
- ฉบับที่ 4 ระหว่างเดือนตุลาคม – ธันวาคม

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานกับวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีข้อกำหนด ดังนี้

1. เป็นบทความที่เกี่ยวข้องกับ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสังคมวิทยา สาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ และจะต้องเขียนบทความตามแบบฟอร์มของวารสารสังคมศาสตร์ที่กำหนดให้เท่านั้น เช่น มีชื่อและที่อยู่ผู้พิมพ์ครบถ้วน, มีบทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษ, มีเอกสารอ้างอิงเป็นรูปแบบเดียวกัน เป็นต้น (สามารถดาวโหลดแบบฟอร์มได้ในระบบฐานข้อมูลออนไลน์)
2. เป็นบทความที่ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือ วารสาร และอื่นใดมาก่อน
3. บทความจะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ตามที่กองบรรณาธิการคัดสรรตรงตามสาขาวิชาและไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับเจ้าของผลงานหรือผู้พิมพ์ ไม่น้อยกว่า 2 คน ลงความเห็นว่ามีคุณภาพสมควรลงตีพิมพ์ในวารสารได้
4. กองบรรณาธิการจะแจ้งผลการพิจารณาการลงตีพิมพ์ในวารสารหลังจากกองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความในเบื้องต้นแล้ว
5. หากบทความใดได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ เจ้าของผลงานหรือผู้พิมพ์จะต้องแก้ไขต้นฉบับให้เสร็จและส่งคืนกองบรรณาธิการภายในเวลาที่กำหนด มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์การตีพิมพ์
6. ผู้ส่งบทความจะต้องส่งผ่านระบบออนไลน์ของเว็บไซต์วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (<http://social.rmu.ac.th/web/>) เท่านั้น

ชื่อเรื่องภาษาไทย ตัวอักษร **TH Sarabun PSK** ขนาด 16 หน้า
ENGLISH TITLE FONT TH SARABUNPSK THICK SIZE 16.

Front TH SarabunPSK

12 Point ตัวปกติ

ชื่อผู้พิมพ์หลักคนที่ 1 ชื่อผู้พิมพ์คนที่ 2 และชื่อผู้พิมพ์คนที่ 3

Author name 1, Author name 2, and Author name 3

ที่อยู่/สังกัดหน่วยงานของผู้พิมพ์

Author affiliation 1 Author affiliation 2

* corresponding author E-mail:.....

บทคัดย่อ (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

ตัวอย่างการจัดทำเอกสารต้นฉบับ ควรปฏิบัติโดยเคร่งครัด บทคัดย่อ (Abstract) มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ควรมีย่อหน้าเดียว ความยาวไม่เกิน 300 คำ บทคัดย่อภาษาไทยให้จัดหัวข้อบทคัดย่อไว้ด้านซ้ายของกระดาษ กับเนื้อความใน บทคัดย่อและควรจะทำกล่าววัตถุประสงค์และสรุปผลที่ได้จากงานวิจัยนั้น ๆ โดยให้เขียนเป็นความเรียง โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

คำสำคัญ: คำสำคัญคำที่ 1 คำสำคัญคำที่ 2 คำสำคัญคำที่ 3 (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

Abstract (TH SarabunPSK SIZE 14)

This is an instruction for manuscript preparation for Publication. Please follow this guideline strictly. It should contain a single paragraph and its length should not exceed 300 words. Use by character TH SarabunPSK 14 point size. It should include a concise statement of objectives and summary of important results.

Keywords: word1, word2, word3 (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

By character TH SarabunPSK 14 point size.

บทนำ (Introduction) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

เป็นส่วนของความสำคัญที่นำไปสู่การวิจัยสรุปความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และไม่ควรใส่ตารางหรือรูปภาพ โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objective/Aim) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research methodology) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

อธิบายเครื่องมือและวิธีการดำเนินการวิจัยให้กระชับและชัดเจน โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

ผลการวิจัย (Results) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

บรรยายผลการวิจัยที่ได้ ซึ่งต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย อาจมีรูปภาพ/ตาราง ประกอบผลการวิจัย โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา (ตัวอย่างตาราง)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของภาวะซึมเศร้าของกลุ่มตัวอย่าง (n=280)

ภาวะซึมเศร้า	จำนวน	ร้อยละ
ปกติ	280	78.01

สรุปผลการวิจัย (Conclusions) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

สรุปสาระสำคัญที่ได้จากการวิจัย ไม่ควรซ้ำซ้อนกับการแสดงผล แต่เป็นการสรุปให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

อภิปรายผล (Discussion) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

วิจารณ์เปรียบเทียบกับผลการวิจัยที่มีมาก่อนหน้าอย่างมีหลักการ โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Suggestions) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

ข้อเสนอแนะ/ข้อชี้แจง/แนวทางที่จะนำไปใช้ประโยชน์ ที่ได้จากการวิจัย โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

ควรจะมีเพื่อแสดงคำขอบคุณสำหรับแหล่งทุนสนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลืองานวิจัย โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

เอกสารอ้างอิง (Reference) (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

ตามตัวอย่าง ดังนี้ โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

อ้างอิงจาก	รูปแบบและตัวอย่าง
วารสารและนิตยสาร	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), หน้าแรก-หน้าสุดท้าย ตัวอย่าง: สุชาติ ตังทางธรรม. (2545). การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ: กรณีโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง. วารสารสุขโขทัยธรรมาธิราช, 15(3), 23-37.
บทความวารสารออนไลน์	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), หน้าแรก-หน้าสุดท้าย เว็บไซต์ ตัวอย่าง: Al-Hawarmdeh, S. (2002). Knowledge management: Rethinking information management and facing the challenge of massaging tacit knowledge. Information Research. 8(1), paper no.143 (October). Retrived from http://InformationR.net/ir/8-1/paper143.html
หนังสือ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. สถานที่พิมพ์: ปีที่พิมพ์. ตัวอย่าง: นิศา ชูโต. (2545). การวิจัยเชิงคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์ Streibel, B. J. (2003). The manager's guide to effective meetings. NewYork: McGraw-Hill.

ชุดวิชามหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหน่วยการสอน ชื่อชุดวิชา. (หน่วยที่, หน้า) สถานที่พิมพ์: สาขาวิชา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตัวอย่าง: ชุมชนะ รุ่งปัจฉิม. (2539). แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศในงานโรงแรมและ ภัตตาคาร. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา ระบบสารสนเทศในงานโรงแรม และภัตตาคาร. (หน่วยที่ที่ 1, หน้า 1-36). นนทบุรี: สาขาวิชา มนุษยนิเวศศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
รายงานการประชุม หรือสัมมนาทางวิชาการ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อเอกสารรายงานการประชุม. วัน เดือน ปี สถานที่จัด สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. ตัวอย่าง: กรมวิชาการ. (2538) การประชุมปฏิบัติการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน, 25-29 พฤศจิกายน 2528 ณ วิทยาลัยครูมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. Deci, E. L., & Ryan, R.M. (1991). A motivational approach to self: Integration in personality. In R. Dienstbier (Ed.), Nebraska Symposium on Motivation: Vol.38. Perspectives on Motivation (pp.237-288). Lincoln: University of Nebraska Press.
วิทยานิพนธ์	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ชื่อปริญญา, สาขาวิชา คณะ, มหาวิทยาลัย. ตัวอย่าง: วันเพ็ญ ส่งเสริมทรัพย์. (2539). การจัดระบบองค์การมหาชนอิสระชนใน กระบวนการ จัดทำบริการสาธารณะในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
เว็บไซต์	ชื่อผู้เขียน. (ปีที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต). ชื่อเรื่อง. สืบค้นเมื่อวัน เดือน ปี, จากเว็บไซต์: URL Address ตัวอย่าง: กรมศุลกากร. (2552). สถิติการส่งออกไข่ไก่. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2552, จาก http://www.customs.go.th/Statistic/Statisticindex2552.jsp Lynch, T. (1996). DS9 trials and tribulations review. Retrieved October 8, 1997, from Psi Phi: Bradley's Science Fiction Club Web site: http://www.bradley.edu/campusorg/psiphi/DS9/ep/503r.html

*** บทความควรมีความยาวไม่เกิน 9-10 หน้า ***

ชื่อเรื่องภาษาไทย ตัวอักษร **TH Sarabun PSK** ขนาด 16 หนา

ENGLISH TITLE FONT TH SARABUNPSK THICK SIZE 16.

Front TH SarabunPSK

12 Point ตัวปกติ

ชื่อผู้พิมพ์หลักคนที่ 1 ชื่อผู้พิมพ์คนที่ 2 และชื่อผู้พิมพ์คนที่ 3

Author name 1, Author name 2, and Author name 3

ที่อยู่/สังกัดหน่วยงานของผู้พิมพ์

Author affiliation 1 Author affiliation 2

* corresponding author E-mail:.....

บทคัดย่อภาษาไทย (TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

ตัวอย่างการจัดทำเอกสารต้นฉบับ ควรปฏิบัติโดยเคร่งครัด บทคัดย่อ (Abstract) มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ควรมีย่อหน้าเดียว ความยาวไม่เกิน 300 คำ บทคัดย่อภาษาไทยให้จัดหัวข้อบทคัดย่อไว้ด้านซ้ายของกระดาษ โดยให้เขียนเป็น ความเรียง โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

คำสำคัญ: (Font TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

Abstract (Font TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

This is an instruction for manuscript preparation for Publication. Please follow this guideline strictly. It should contain a single paragraph and its length should not exceed 300 words. Use by character TH SarabunPSK 14 point size. It should include a concise statement of objectives and summary of important results

Keyword: (Font TH SarabunPSK 14 Point size)

By character TH SarabunPSK 14 point size.

บทนำ (Font TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

เป็นส่วนของความสำคัญที่นำไปสู่การวิจัยสรุปความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และไม่ควรใส่ตารางหรือรูปภาพ โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

เนื้อเรื่อง/บทวิเคราะห์ (Font TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

เป็นส่วนของเนื้อหาที่ผู้พิมพ์หรือผู้เขียนต้องวิเคราะห์/สังเคราะห์องค์ความรู้ของเนื้อหา โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

สรุป (Font TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

สรุปสาระสำคัญที่ได้จากเนื้อหาอย่างชัดเจน โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

เอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (Font TH SarabunPSK 14 Point ตัวหนา)

ตามตัวอย่าง ดังนี้ โดยใช้ Font TH SarabunPSK 14 Point ตัวปกติ

อ้างอิงจาก	รูปแบบและตัวอย่าง
วารสารและนิตยสาร	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), หน้าแรก-หน้าสุดท้าย ตัวอย่าง: สุชาติ ตังทางธรรม. (2545). การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ: กรณีโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง. วารสารสุขุขทัยธรรมมาธิราช, 15(3), 23-37.
บทความวารสารออนไลน์	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง ชื่อวารสาร, ปีที่(ฉบับที่), หน้าแรก-หน้าสุดท้าย เว็บไซต์ ตัวอย่าง: Al-Hawarmdeh, S. (2002). Knowledge management: Rethinking information management and facing the challenge of massaging tacit knowledge. Information Research. 8(1), paper no.143 (October). Retrived from http://InformationR.net/ir/8-1/paper143.html
หนังสือ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. สถานที่พิมพ์: ปีที่พิมพ์. ตัวอย่าง: นิตา ชูโต. (2545). การวิจัยเชิงคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์ Streibel, B. J. (2003). The manager's guide to effective meetings. NewYork: McGraw-Hill.
ชุดวิชามหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหน่วยการสอน ชื่อชุดวิชา. (หน่วยที่, หน้า) สถานที่พิมพ์: สาขาวิชา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ตัวอย่าง: ชัชณะ รุ่งปัจฉิม. (2539). แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศในงานโรงแรมและ ภัตตาคาร. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการระบบสารสนเทศในงานโรงแรม และภัตตาคาร. (หน่วยที่ที่ 1, หน้า 1-36). นนทบุรี: สาขาวิชา มนุษยนิเวศศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
รายงานการประชุม หรือสัมมนาทางวิชาการ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อเอกสารรายงานการประชุม. วัน เดือน ปี สถานที่จัด สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. ตัวอย่าง: กรมวิชาการ. (2538) การประชุมปฏิบัติการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน, 25-29 พฤศจิกายน 2528 ณ วิทยาลัยครูมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. Deci, E. L., & Ryan, R.M. (1991). A motivational approach to self: Integration in personality. In R. Dienstbier (Ed.), Nebraska Symposium on Motivation: Vol.38. Perspectives on Motivation (pp.237-288). Lincoln: University of Bebraska Press.
วิทยานิพนธ์	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ชื่อปริญญา, สาขาวิชา คณะ, มหาวิทยาลัย. ตัวอย่าง:

	วันเพ็ญ ส่งเสริมทรัพย์. (2539). การจัดระบบองค์การมหาชนอิสระชนใน กระบวนการจัดทำบริการสาธารณะในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
เว็บไซต์	ชื่อผู้เขียน. (ปีที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต). ชื่อเรื่อง. สืบค้นเมื่อวัน เดือน ปี, จากเว็บไซต์: URL Address ตัวอย่าง: กรมศุลกากร. (2552). สถิติการส่งออกไข่ไก่. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2552, จาก http://www.customs.go.th/Statistic/Statisticindex2552.jsp Lynch, T. (1996). DS9 trials and tribble-ations review. Retrieved October 8, 1997, from Psi Phi: Bradley's Science Fiction Club Web site: http://www.bradley.edu/campusorg/psiphi/DS9/ep/503r.html

*** บทความควรมีความยาวไม่เกิน 9-10 หน้า ***

บทปริทัศน์หนังสือ

ชื่อเรื่อง:	รูปภาพปกหนังสือ หรือเล่มหนังสือ
ผู้แต่ง:	
ปีที่พิมพ์:	
สำนักพิมพ์:	
จำนวนหน้า:	

ชื่อผู้พิมพ์หลักคนที่ 1 ชื่อผู้พิมพ์คนที่ 2 และชื่อผู้พิมพ์คนที่ 3
Front TH SarabunPSK Author name 1, Author name 2, and Author name 3
ที่อยู่/สังกัดหน่วยงานของผู้พิมพ์
12 Point ตัวปกติ Author affiliation 1 Author affiliation 2
* corresponding author E-mail:.....

1. บทคัดย่อภาษาไทย (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

คำสำคัญ: คำสำคัญคำที่ 1 คำสำคัญคำที่ 2 คำสำคัญคำที่ 3 (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

2. Abstract (TH SarabunPSK 14 point size)

This is an instruction for manuscript preparation for Publication. Please follow this guideline strictly. It should contain a single paragraph and its length should not exceed 300 words. Use by character TH SarabunPSK 14 point size. It should include a concise statement of objectives and summary of important results.

Keywords: word1, word2, word3 (TH SarabunPSK 14 point size)

By character TH SarabunPSK 14 point size.

3. บทนำ/เกริ่นนำ (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

4. จุดประสงค์ (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

5. สารสำคัญ (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

6. การสะท้อนคุณค่า (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

7. บทสรุป (TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวหนา)

โดยใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 ตัวธรรมดา

***** บทความควรมีความยาวไม่เกิน 9-10 หน้า *****

ใบสมัครสมาชิก

วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE FOR LOCAL RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY)

หลักสูตรสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อ-สกุล
 ที่อยู่ เลขที่.....หมู่.....ซอย.....ถนน.....
 ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
 รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....มือถือ.....

มีความประสงค์ขอ

- ☐ สมัครสมาชิกวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
☐ ต่ออายุวารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

โดยขอให้จัดส่งวารสารไปยัง

- ☐ ที่อยู่ระบุไว้ข้างต้น
☐ ที่อยู่อื่น (โปรดระบุ).....

พร้อมนี้ได้ส่งเงินจำนวน.....-500-.....บาท (เพื่อสมัครสมาชิกรายปี/ปีละ 500 บาท)

(.....)

ลงลายมือชื่อผู้สมัคร